

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۴/۰۲/۰۵

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه دهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضیات	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۱۰	۲۱	۳۰	۱۰ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیا	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه

ریاضیات

- ۱- اگر میانگین داده‌های m , $4m-3$, $m+2$, $2m+1$ برابر ۸ باشد، انحراف معیار داده‌ها کدام است؟
 (۱) $11/5$ (۲) $13/5$ (۳) $\sqrt{11/5}$ (۴) $\sqrt{13/5}$
- ۲- واریانس ۵ داده آماری برابر صفر است. اگر یکی از آن‌ها ۱۰ باشد و دو داده ۸ و ۱۲ را به آن‌ها اضافه کنیم، واریانس ۷ داده جدید کدام است؟
 (۱) $\frac{8}{7}$ (۲) $\frac{6}{7}$ (۳) $\frac{5}{7}$ (۴) صفر
- ۳- در نمودار جعبه‌ای که مضرب‌های ۴ بین ۱ و ۳۰ هستند، دامنه و دامنه میان‌چارکی به ترتیب از راست به چپ چه عددی هستند؟
 (۱) ۱۴ و ۲۴ (۲) ۱۶ و ۲۴ (۳) ۱۴ و ۲۸ (۴) ۱۶ و ۲۸
- ۴- واریانس n داده آماری برابر ۶ و میانگین آن‌ها ۱۲ است، سه داده ۱۴، ۱۲ و ۱۰ به آن‌ها اضافه می‌کنیم، واریانس برابر ۵ می‌شود. n کدام است؟
 (۱) ۴ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۸
- ۵- اگر دامنه تغییرات داده‌های $\{a, b, c, d\}$ برابر ۲۴ باشد، دامنه تغییرات داده‌های $\{\frac{a}{3}+4, \frac{b}{3}+4, \frac{c}{3}+4, \frac{d}{3}+4\}$ کدام است؟
 (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۸
- ۶- در نمودار جعبه‌ای ۳۱ داده آماری، میانگین داده‌های دنباله‌های سمت چپ و راست به ترتیب ۸ و ۱۴ و میانگین داده‌های داخل و روی جعبه ۱۸ می‌باشد. میانگین کل داده‌ها کدام است؟
 (۱) $18/5$ (۲) $15/2$ (۳) $16/4$ (۴) $14/8$
- ۷- میانگین ۶ داده برابر ۱۵ و ۶۸ درصد داده‌ها در فاصله ۱۳ تا ۱۷ قرار دارند. اگر داده‌های ۱۴ و ۱۶ از این داده‌ها حذف شوند، واریانس بقیه داده‌ها کدام است؟
 (۱) ۵ (۲) $5/5$ (۳) $6/3$ (۴) $7/2$
- ۸- با توجه به نمودار میله‌ای زیر، اگر تعداد کل داده‌ها ۲۰ باشد، مجموع چارک‌های اول و سوم داده‌ها کدام است؟
 (۱) ۸ (۲) $8/5$ (۳) $9/5$ (۴) ۱۰
- درصد فراوانی
-
- داده‌ها
- ۹- انحراف از میانگین n داده برابر صفر است، انحراف معیار این داده‌ها کدام است؟ ($\bar{x}$ میانگین داده‌هاست).
 (۱) $\bar{x}$ (۲) $\bar{x}^2$ (۳) ۱ (۴) صفر
- ۱۰- در داده‌های مقابل، نسبت اختلاف چارک سوم از میانه بر اختلاف میانگین از چارک اول کدام است؟
 (۱) $\frac{6}{5}$ (۲) $\frac{7}{6}$ (۳) $\frac{7}{5}$ (۴) $\frac{8}{7}$

اقتصاد

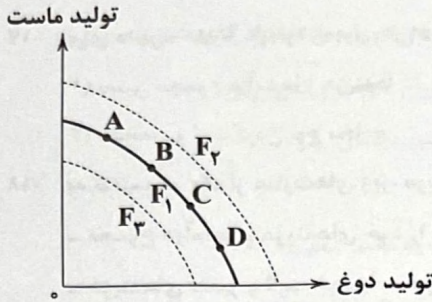
- ۱۱- مندرجات جدول زیر، مربوط به اطلاعات استخراجی از درآمدی است که توسط افراد جامعه کسب شده است:

مبلغ	اقلام درآمدی
۳۲۰۰ میلیارد ریال	درآمد مشاغل آزاد
۱۵۰ میلیارد ریال	درآمد صاحبان املاک و مستغلات
۴۰ درصد درآمد مشاغل آزاد	خدمات
۵۶۰ میلیارد ریال	درآمد دستمزدبگیران
$\frac{1}{5}$ درآمد دستمزدبگیران	درآمد سرمایه‌گذاران
$\frac{1}{4}$ درآمد دستمزدبگیران	درآمد حقوق‌بگیران
۳۰ میلیون نفر	جمعیت کشور

(الف) میزان درآمد داخلی این کشور چند میلیارد ریال است؟

(ب) درآمد داخلی سرانه این کشور چند ریال است؟

- (۱) الف: ۵۸۵۲ ب: $186,067$
 (۲) الف: ۵۵۸۲ ب: $168,076$
 (۳) الف: ۵۸۵۲ ب: $168,076$
 (۴) الف: ۵۵۸۲ ب: $186,067$

۱۲- کدام گزینه در ارتباط با «منحنی مرز امکانات تولید و رشد اقتصادی» زیر درست است؟

- (۱) تولید در نقطه A بیشترین میزان رشد اقتصادی را در هر دو کالا نشان می‌دهد.
- (۲) انتقال از منحنی F_1 به منحنی F_2 نشان‌دهنده امکان تولید بیشتر در هر دو کالا است.
- (۳) رشد اقتصادی باعث حرکت بر روی منحنی مرز امکانات تولید از نقطه C به نقطه A می‌شود.
- (۴) با کمی صرفه‌جویی و سرمایه‌گذاری بیشتر، تولید هر دو کالا بیشتر می‌شود و موجب حرکت از منحنی F_1 به F_2 می‌شود.

۱۳- چند مورد از موارد زیر در محاسبه تولید ناخالص داخلی ایران در نظر گرفته می‌شود؟

- تولید و فروش لوازم اولیه مورد نیاز تراکتور
- کاشت و برداشت چای جهت فروش توسط کشاورزان ایرانی
- تعمیرات منزل به وسیله صاحب منزل مسکونی که ساکن در همان خانه است.
- حمل و نقل کالا از کشاورزان محلی به بازار مرکزی شهر
- ارائه خدمات حقوقی توسط وکلای ایرانی در امارات

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۴- اطلاعات مندرج در جدول زیر، مربوط به یک کشور فرضی در سه سال پی‌پی‌ای است. چنان‌چه میزان تورم در سال دوم و سوم به ترتیب ۳۸۷ و ۱۰۲۰ هزار میلیارد باشد، در این صورت به ترتیب از راست به چپ:

سال	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰
تولید کل	؟	۵۰۳۴	۳۹۰۰
ارزش تولید کل به قیمت اسمی	؟	۵۰۳۴	۳۹۰۰
ارزش تولید کل به قیمت واقعی	۸۳۹۰	؟	۳۹۰۰

(الف) ارزش تولید کل در سال دوم و سوم کدام است؟

(ب) مقدار افزایش تولید کل در سال دوم و سوم نسبت به سال اول کدام است؟

(۱) الف: ۴۶۴۷ - ۹۴۱۰ ب: ۷۴۷ - ۴۴۹۰

(۲) الف: ۵۴۲۱ - ۹۴۱۰ ب: ۱۵۲۱ - ۴۴۹۰

(۳) الف: ۴۶۴۷ - ۷۳۷۰ ب: ۷۴۷ - ۳۴۷۰

(۴) الف: ۵۴۲۱ - ۷۳۷۰ ب: ۱۵۲۱ - ۳۴۷۰

۱۵- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) کدام موارد جزء مؤلفه‌های توسعه انسانی محسوب می‌شوند؟

(ب) هرگاه درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص دهک‌ها، قابل ثبت نباشد، اقتصاددانان چه راه‌حلی را ارائه می‌دهند؟

(۱) الف: تولید ناخالص داخلی، افزایش سرمایه انسانی و بهداشت عمومی ب: محاسبه شاخص توسعه انسانی به جای محاسبه رشد اقتصادی

(۲) الف: سرانه درآمد ناخالص ملی، میانگین سال‌های تحصیل و امید به زندگی در بدو تولد ب: محاسبه اختلاف هزینه‌ای برای به دست آوردن اختلاف درآمدی

(۳) الف: تولید ناخالص داخلی، افزایش عرضه‌کنندگان نیروی کار و بهداشت عمومی ب: محاسبه اختلاف هزینه‌ای برای به دست آوردن اختلاف درآمدی

(۴) الف: سرانه درآمد ناخالص ملی، میانگین سال‌های تحصیل و امید به زندگی در بدو تولد ب: محاسبه شاخص توسعه انسانی به جای محاسبه رشد اقتصادی

۱۶- جدول زیر، وضعیت توزیع درآمد مربوط به کشوری را در طول یک سال نشان می‌دهد. با توجه به آن:

وضعیت توزیع درآمد در یک کشور	گروه‌های درآمدی
سهم هر گروه به درصد	
۲	دهک اول
۳	دهک دوم
؟	دهک سوم
۷/۵	دهک چهارم
۱۰	دهک پنجم
؟	دهک ششم
؟	دهک هفتم
۱۲	دهک هشتم
۱۶	دهک نهم
۲۲	دهک دهم

(الف) سهم دهک سوم و ششم به ترتیب کدام است؟

(ب) کدام عبارت در این رابطه درست است؟

(۱) الف: چهار - یازده و نیم ب: ۵۰٪ درآمد ملی به ۳۰٪ پردرآمد جامعه و ۷۰٪ درآمد ملی به ۵۰٪ دیگر جامعه تعلق می‌گیرد.

(۲) الف: پنج - ده و نیم ب: ۵۰٪ درآمد ملی به ۳۰٪ پردرآمد جامعه و ۵۰٪ درآمد ملی به ۷۰٪ دیگر جامعه تعلق می‌گیرد.

(۳) الف: شش - ده ب: ۷۰٪ درآمد ملی به ۵۰٪ پردرآمد جامعه و ۳۰٪ درآمد ملی به ۵۰٪ درآمد پایین جامعه تعلق می‌گیرد.

(۴) الف: سه و نیم - دوازده ب: ۷۰٪ درآمد ملی به ۵۰٪ پردرآمد جامعه و ۳۰٪ درآمد ملی به ۵۰٪ درآمد پایین جامعه تعلق می‌گیرد.

۱۷- برای مدیریت بهتر موجودی پول، در ابتدا باید چه اقدامی انجام داد؟

- (۱) تعیین مجموع درآمدها و هزینه‌ها
(۲) مشخص کردن مجموع مخارج هر ستون
(۳) مشخص و ثبت کردن نوع مخارج
(۴) مشخص کردن منبع درآمد

۱۸- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، مربوط به کدام یک از مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه است؟

– مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یک‌دیگر مقایسه کنید.
– هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

- (۱) مرحله سوم – مرحله دوم (۲) مرحله اول – مرحله دوم (۳) مرحله سوم – مرحله چهارم (۴) مرحله چهارم – مرحله پنجم

۱۹- با توجه به موضوع «خمس» کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) هر درآمدی که به دست می‌آوریم، بعد از یک سال ۲۰ درصد آن درآمد مشمول خمس می‌شود.
(۲) خمس همان مالیات اسلامی است که از واجبات مالی مسلمانان محسوب می‌شود.
(۳) سال مالی برای پرداخت خمس از همان روزی که اولین درآمدها را به دست آورده‌اید، شروع می‌شود.
(۴) خمس را باید به عنوان سهم امام یا سهم سادات به مرجع تقلید یا نماینده او بدهیم.

۲۰- جدول زیر، مربوط به مخارج سالیانه فردی است که در سال ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان درآمد دارد. در این صورت:

نوع خرج سالیانه	مقدار به میلیون تومان
اجاره خانه	۶
خوراک	۱۵/۵
حمل و نقل	۳/۵
بیمه	۲
تفریحات و امور رفاهی	۱۲

الف) پس‌انداز سالیانه این فرد چقدر است؟

ب) میزان خمس پرداختی او چه میزان است؟

- (۱) الف: ۳۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان ب: ۶,۲۰۰,۰۰۰ تومان
(۲) الف: ۳۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان ب: ۶,۲۰۰,۰۰۰ تومان
(۳) الف: ۳۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان ب: ۷,۸۰۰,۰۰۰ تومان
(۴) الف: ۳۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان ب: ۷,۸۰۰,۰۰۰ تومان

علوم و فنون ادبی

۲۱- نثرنویسی با ویژگی‌هایی که در متن زیر می‌بینید در چه قرن‌ی رواج یافت؟

«بازرگانی بود بسیار مال و او را فرزندان در رسیدند و از کسب و جرّفتِ اعراض نمودند و دست اسراف به مال او دراز کردند. پدر، موعظت و ملامت ایشان واجب دید و در اثنای آن گفت که: ای فرزندان، اهل دنیا، جویان سه زُتبت‌اند و بدان نرسند، مگر به چهار خصلت: اما آن سه که طالب آنند، فراخی معیشت است و رفعت منزلت، و رسیدن به ثواب آخرت؛ و آن چهار که به وسیله آن بدین اغراض توان رسید، اَلْفَعْدَنِ مال است از وجه پسندیده و ...»

- (۱) چهارم (۲) اوایل قرن پنجم (۳) اواخر قرن پنجم (۴) ششم

۲۲- در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های شعر فارسی در «نیمه دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم» اشاره شده است: به جز

- (۱) بسیاری از شاعران در این دوره، از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می‌کردند.
(۲) یکی از ویژگی‌های شعر این دوره، تأثیرپذیری بعضی از شاعران، از ادبیات و مضامین شعرای عرب است.
(۳) تفاوت عمده سبک شعر در این دوره با شیوه شاعری پیش از آن، مقدمه ظهور «سبک هندی» در شعر فارسی شد.
(۴) پایه‌های ورود اندیشه‌های عرفانی به شعر فارسی، در این دوران گذاشته شد.

۲۳- «سبک نثر» کدام عبارت، متفاوت است؟

- (۱) دانم که تو را در مودت این منظور، علتی و بنای محبت بر زلتی نیست. با وجود چنین معنی، لایق قدر علما نباشد خود را متهم گردانیدن و جور بی‌ادبان بردن.
(۲) وگر هنرمند از دولت بیفتد غم نباشد که هنر در نفس خود دولت است، هر جا که رود قدر ببند و در صدر نشیند و بی‌هنر، لقمه چینه و سختی ببند.
(۳) غلام را دیدم که بدان‌ها در بازار همی‌خندید. گفتمش چرا می‌خندی؟ شرم نداری که همه مردمان به اندوه اندرند و تو چندین شادی همی‌کنی؟
(۴) این‌چه بخت نگون است و طالع دون و ایام بوقلمون، لایق قدر من آنستی که با زاغی به دیوار باغی بر خرامان همی رفتی.

۲۴- دربارهٔ «ویژگی‌های فکری» شعر فارسی که در سبک سده‌های پنجم و ششم عراقی دچار رکود یا رواج شده‌اند، کدام گزینه درست است؟

- (۱) حس دینی: رواج - هجو: رکود
(۲) مفاخره و خودستایی: رواج - وعظ و اندرز: رکود
(۳) وعظ و اندرز: رواج - شکایت و انتقاد اجتماعی: رکود
(۴) هجو: رواج - عشق زمینی در غزل: رکود

۲۵- الگوی هجایی حروف قافیه در کدام بیت همانند بیت زیر است؟

- «صد شکر گویم هر زمان هم چنگ را، هم جام را»
(۱) ای دل چه اندیشیده‌ای در عذر آن تقصیرها؟
(۲) پیری رخ را عنان مستانه در دست
(۳) عنایتی است خدا را به حال ما امروز
(۴) چون درد عاشقی به جهان هیچ درد نیست
- کاین هر دو بردند از میان هم ننگ را، هم نام را»
ز آن سوی او چندان وفا، زین سوی تو چندین جفا
نگاهش مست و چشمش مست و خود مست
که شد خجسته از آن چهره فال ما امروز
تا درد عاشقی نچشد مرد، مرد نیست

۲۶- کدام گزینه «ذوقافیتین» است؟

- (۱) شرح دشت دل‌گشای عشق را از ما مپرس
(۲) از آن می‌که آسایش دل دهد
(۳) مبند دل به حیاتی که جاودانی نیست
(۴) مدتی شد کز حدیث اهل دل گویشم تهی است
- می‌شوی دیوانه، از دامان آن صحرا مپرس
خلاصی ز آلائش گل دهد
که زندگانی ده روزه زندگانی نیست
چون صدف زین گوهر شهوار آغوشم تهی است

۲۷- قافیهٔ کدام گزینه فاقد «حروف الحاقی» است؟

- (۱) گفت استاد احوالی را کاندر آ
(۲) گفت: ای شه، بر من عور گدای
(۳) کاندر ایمان، خلق عاشق‌تر شدند
(۴) چون سلیمان را سرآورده زدند
- زو برون آر از وثنای آن شیشه را
قول دشمن مشنو از بهر خدای
در فنای جسم، صادق‌تر شدند
جمله مرغانش به خدمت آمدند

۲۸- قافیهٔ کدام بیت «معیوب» است؟

- (۱) افکن این تدبیر خود را پیش دوست
(۲) تا که نفریبد شما را شکل من
(۳) دل ز هر یاری غذایی می‌خورد
(۴) طالب حیرانسی خلقان شدیم
- گر چه تدبیرت هم از تدبیر اوست
نقل من نوشید، پیش از نقل من
دل ز هر علمی صفایی می‌برد
دست طمع اندر الوهیت زدیم

۲۹- «قاعدهٔ ساخت قافیه» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) بکن چندان که خواهی جور بر من
(۲) مقام امن و می‌بی‌غش و رفیق شفیق
(۳) حسن تو همیشه در فزون باد
(۴) ای همه هستی ز تو پیدا شده
- که دستت برنمی‌دارم ز دامن
گرت مدام میسر شود زهی توفیق
رویت همه ساله لاله‌گون باد
خاک ضعیف از تو توانا شده

۳۰- کدام گزینه با عبارت «ای صمدی که از ادراک خلق جدایی؛ و ای احدی که در ذات و صفات، بی‌همتایی.» تناسب معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) چون که بگشاید در روزی خدای
(۲) گر وصل دوست می‌طلبی، بدگمان مباش
(۳) هر چه در وصف تو گویند و کنند اندیشه
(۴) جراحات دل ریشم از این قیاس کنید
- دل گشاده دار تنگی کم نمای
شو خاک راه اهل خدا از سر یقین
آن همه دون حق توست و تو برتر ز آنی
که هست صد دل بی‌غم برای من مجروح

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ الْمَفْرَدَاتِ أَوْ الْحَوَارِ (٣٧ - ٣١):

٣١- ﴿وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾:

- (١) اگر قرآن خوانده شد، گوش دهید و سکوت کنید تا که به شما رحم کنند!
- (٢) هر گاه قرآن خوانده شد، به آن گوش فرا دهید و ساکت باشید، شاید شما مورد رحمت واقع شوید!
- (٣) هر گاه قرآن خواندند، آن را بشنوید و سکوت کنید، امید است که به شما رحم کنند!
- (٤) اگر قرآن خوانده می‌شود، آن را بشنوید و ساکت بمانید، شاید مورد رحمت خدا واقع شوید!

٣٢- «اعْتَذِرْ مَسْئُولَ اسْتِقْبَالِ الْفَنْدَقِ مِنَ السَّائِحِ بَعْدَ أَنْ اسْتَلَمَ مُفْتَاخًا خَاطِئًا لِمَنْزِلِهِ»:

- (١) مسئول پذیرش مسافرخانه از گردشگری که کلیدی اشتباه را برای اتاقش دریافت کرده بود، معذرت‌خواهی کرد!
- (٢) پس از این‌که مسئول پذیرایی متوجه شد اشتباهی کلید اتاق به گردشگر داده شده، از او پوزش خواست!
- (٣) مسئول پذیرش هتل از گردشگر پوزش خواست، پس از این‌که اشتباهی کلید اتاقش را تحویل گرفته بود!
- (٤) مسئول استقبال از گردشگر هتل که کلید اشتباهی را برای اتاق به او داده بودند، معذرت‌خواهی کرد!

٣٣- «يُعْتَبَرُ السَّمَادُ مَادَّةَ جَيِّدَةٍ لَتَقْوِيَةِ التَّرَابِ وَ تُسْتَخْدَمُ مَبِيدَاتُ الْحَشْرَاتِ لِمُكَافَحَةِ الْآفَاتِ الَّتِي تُضَرُّ بِالْمَحَاصِيلِ»:

- (١) کود یک ماده خوب برای تقویت خاک به شمار می‌آید و حشره‌کش‌ها برای مبارزه با آفات استفاده می‌شوند که به محصولات آسیب می‌رسانند!
- (٢) کود همان ماده تقویت‌کننده خاک است و حشره‌کش‌ها برای مبارزه با آفت‌هایی هستند که به محصولات ضرر می‌رسانند!
- (٣) کودها ماده‌ای بسیار قوی برای خاک به شمار می‌روند و برای خلاص شدن از آفت‌ها که برای محصولات مضر هستند، از حشره‌کش‌ها استفاده می‌کنند!
- (٤) یک ماده خوب برای تقویت خاک، کودها هستند و جهت رهایی یافتن از آفت‌هایی که به محصولات زیان می‌رسانند، حشره‌کش‌ها را استفاده می‌کنند!

٣٤- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (١) يَجِبُ عَلَى كُلِّ مُوَاطِنٍ صِيَانَةَ أَنْبِيبِ الْغَازِ: هر شهروندی لازم است از لوله‌های گاز نگهداری کند!
- (٢) إِنَّ التَّوَازُنَ بَيْنَ الْإِنْتِاجِ وَالْإِسْتِهْلَاقِ مِنْ عِلَامَاتِ الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ: تعادل بین تولید و مصرف، از نشانه‌های یک کشور صنعتی است!
- (٣) تُصْنَعُ مَوَادُّ التَّجْمِيلِ وَالْمَطَاطُ وَالْعُطُورُ مِنَ النَّفْطِ: مواد آرایشی، کائوچو و عطرها را از نفت درست می‌کنند!
- (٤) لَا يُمْكِنُ أَنْ تَجِدَ هَذِهِ الْأَدْوِيَةَ فِي أَيِّ صَيْدَلِيَّةٍ: امکان ندارد این ادویه را در هیچ عطاری‌ای بیابی!

٣٥- «نَفْتُكَ مِنْ طَرِيقِ نَفْتِكُمْ بِهَا بِهَ الْيَشْكَاهُ مُنْقَلٌ مِي شُود» عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (١) يَنْقَلُ النَّفْطُ مِنَ النَّاقِلَاتِ إِلَى الْمِينَاءِ!
- (٢) يَنْقَلُ النَّفْطُ عِبْرَ النَّاقِلَاتِ إِلَى الْمَصْفَى!
- (٣) يَنْقَلُ النَّفْطُ عِبْرَ النَّاقِلَاتِ إِلَى الْمَصَافِي!
- (٤) تُنْقَلُ النَّفْطُ مِنَ النَّاقِلَاتِ إِلَى الْمَوَانِي!

٣٦- عَيْنِ الْخَطَا فِي تَوْضِيحِ الْمَفْرَدَاتِ:

- (١) الْمُحْطَّةُ: مكان وقوف الحافلات أو سيارات الأجرة!
- (٢) الْبَيْتْرُ: حفرة صغيرة جداً يستخرج الفلاحون الماء منها!
- (٣) السَّفِينَةُ: وسيلة نُشَاهِدُهَا فِي الْمِينَاءِ كَثِيرًا!
- (٤) زُبْدَةُ: من المحاصيل التي تُصنع من اللبن!

٣٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي مَفْهُومِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ «يُعْرِفُ الْمَجْرَمُونَ بَسِيمَاهُمْ»:

- (١) لَا يَكْتُمُ الْإِنْسَانُ شَيْئًا إِلَّا يَظْهَرُ فِي وَجْهِهِ!
- (٢) بِه رَغْمِ مَدْعِيَانِي كِه مَنعِ عَشَقِ كَنَدِ / جَمَالِ چِهَرَه تُو حَجَّتِ مَوْجَه مَاسْت!
- (٣) صُورَتِ زِيْبَايِ ظَاهِرِ هِيچِ نِيست / اِي برادر، سِيرَتِ زِيْبَا بِيَار!
- (٤) صُدُورِ الْأَحْرَارِ قُبُورِ الْأَسْرَارِ!

■ عین الصحیح فی الجواب عن الأسئلة التالية (۴۰ - ۳۸):

۳۸- عین الصفة مجرورة:

(۱) المسابقات العلمية يُشارك فيها الطلاب!

(۲) توجد غابات كبيرة من البلوط في محافظة إيلام!

(۳) علينا أن نشكر النعم الإلهية!

(۴) فحص الطبيب أسنان الولد الصغير!

۳۹- عین ما ليس فيه فعل مجهول:

(۱) في الصعوبات تعرف قيمة الأصدقاء!

(۲) أغلق أبواب البيت عندما أذهب إلى السوق!

(۳) في هذه المدينة تطبخ أنواع الأطعمة اللذيذة!

(۴) يحذر المواطنون من الجلوس جنب الطريق!

۴۰- عین الصحیح عن الكلمات التي تحتها خطأ:

(۱) «سُكِّتَب شهادتهم و يُسألون»: اسم، مفرد مؤنث، معرب / نائب فاعل و مرفوع بالضمّة

(۲) البلدان ما عُمِّرَت بمثل العدل! اسم، مثنى مذکر، معرب / مبتدأ و مرفوع

(۳) تُصنع من هذا السائل أشياء كثيرة! فعل مضارع، مجرّد ثلاثي، مفرد مؤنث مخاطب، مجهول / فعل و الجملة فعلية

(۴) أُسْتخرج الماء من بئر القرية! فعل ماضٍ، مفرد مذکر غائب، لازم / فعل و نائب فاعله: الماء

تاریخ

۴۱- درستی یا نادرستی عبارات‌های مطرح‌شده دربارهٔ زبان‌های رایج در ایران باستان در کدام گزینه مشخص شده است؟

(الف) از زبان مردمان جنوب غربی فلات ایران که زبان ساکنان اولیهٔ ایران بود، به عنوان زبان اصلی حکومت هخامنشی استفاده می‌شد.

(ب) زبان‌های کهن ایرانی از قدیمی‌ترین زمان تا سه قرن پس از میلاد مسیح، در مناطق مختلف فلات ایران رواج داشته‌اند.

(ج) مهم‌ترین مدارک بر جای مانده از نیای زبان فارسی امروزی، سنگ‌نوشته‌های پادشاهان هخامنشی است که به خط ایلامی نوشته شده‌اند.

(د) زبان‌های ایرانی دورهٔ میانه، تا قبل از ورود اسلام به ایران یعنی حدوداً ۶ قرن پس از میلاد، در مناطق مختلف ایران متداول بودند.

(۱) «الف» و «ج» برخلاف «ب» و «د» درست هستند.

(۲) «الف» و «ب» همانند «ج» و «د» نادرست هستند.

(۳) «ج» و «ب» همانند «د» و برخلاف «الف» درست هستند.

(۴) «ب» و «ج» برخلاف «د» و همانند «الف» نادرست هستند.

۴۲- زبان‌های رایج مربوط به کدام مناطق ایران در مقابل آنان به درستی مطرح شده است؟

(الف) جنوب غربی: فارسی میانه / جنوب: پهلوی ساسانی

(ب) جنوب: فارسی میانه / شمال غرب: پهلوی ساسانی

(ج) شمال شرق: پارتی / غرب: پهلوی اشکانی

(د) شرق: اوستایی / شمال: پارتی

(۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) الف - د (۴) ب - ج

۴۳- تقدم و تأخر اطلاعات مربوط به اعتقادات ایرانیان باستان در کدام گزینه مشخص شده است؟

(الف) آیین بودایی از آیین‌هایی بود که در آن دوره به ایران نفوذ کرد و برای نخستین بار، کتاب‌های بودایی به زبان چینی ترجمه شد.

(ب) در این دوران، ستایش میترا به قلمرو روم راه یافت و در آن‌جا به کیشی مستقل تبدیل شد و سپس به اروپا رسید.

(ج) در این دوران با اعلام دین رسمی، دین و سیاست به هم گره خوردند و روحانیان، قدرت پادشاهان را تأیید کردند.

(د) روحانیون آن‌ها به تدریج دین زرتشتی را پذیرفتند و به پیشوایان دینی جامعهٔ زرتشتی تبدیل شدند.

(۱) «ب» پیش از «الف» و پس از «ج» (۲) «د» پیش از «ج» و پس از «ب»

(۳) «الف» و «ب» پیش از «ج» (۴) «ج» و «د» پس از «ب»

۴۴- کدام گزینه اطلاعات درستی را دربارهٔ دین زرتشتی مطرح کرده است؟

- (۱) سه آتشکدهٔ آذرَبُزین مهر در فارس، مخصوص کشاورزان، آذرگشنسپ در آذربایجان، و یژه شاهان و آذر فزنبغ در خراسان، خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌های این دین در دوران ساسانی بودند.
- (۲) در دورهٔ ساسانی، روحانیان زرتشتی با عنوان موبدان موبد، عهده‌دار مسئولیت‌هایی مانند قضاوت و دادرسی، ادارهٔ آتشکده‌ها، اجرای مراسم و آداب مذهبی و تعلیم آموزه‌های زرتشتی بودند، هم‌چنین آنان به نقل شفاهی اوستا نسبت به مکتوب کردن آن، رغبت بیشتری داشتند.
- (۳) کتاب مقدس این دین در دورانی که متون پراکندهٔ آن توسط یکی از پادشاهان این سلسله گردآوری شد و شاهان این سلسله، سکه‌های خود را منقش به تصویر آتشدانی می‌کردند که نشانهٔ گرایش آنان به این دین بود، به زبان پهلوی ترجمه شد.
- (۴) دین‌کرد که دانشنامه‌ای مشتمل بر عقاید زرتشتی است، در دوران سلسله‌ای تألیف شد که مسیحیان در آن دوران به دلیل نیرومند شدن روحانیان این دین، با مسائل و مشکلاتی روبه‌رو شدند، هم‌چنین در این دوره، آیینی با ترکیب دین‌های بودایی، مسیحی و زرتشتی عرضه شد.

۴۵- درستی (ص) یا نادرستی (غ) اطلاعات مرتبط با کتاب اوستا در کدام گزینه مشخص شده است؟

- (الف) تا قرن‌ها به صورت شفاهی نقل می‌شد تا این‌که در قرن ۴ ق.م. در دوران شاپور اول به زبان اوستایی نگارش یافت.
- (ب) اطلاعات پراکنده‌ای مربوط به زندگانی زرتشت که بیشتر جنبهٔ تاریخی دارد، در این کتاب موجود است.
- (ج) در بخش‌هایی از اوستا که احتمالاً در زمان ساسانیان توسط موبدان تدوین شده، تفاوت چندانی میان زن و مرد وجود ندارد.
- (د) چنان‌که از اساطیر کهن و مندرجات اوستا و سنگ‌نوشته‌ها برمی‌آید، اقوام آریایی مهاجر به ایران هم‌چون آریایی‌های هند، خدایان متعددی را می‌پرستیدند.

(۱) غ - ص - ص - ص (۲) غ - غ - غ - ص (۳) ص - غ - ص - غ (۴) ص - ص - غ - غ

۴۶- اطلاعات مربوط به گروه‌ها و طبقات اجتماعی دوران حکومت‌های «اشکانی»، «هخامنشی» و «ساسانی» به ترتیب در کدام عبارت‌ها مطرح شده است؟

- (الف) افراد جامعه به سه گروه روحانیان، جنگجویان و کشاورزان و شبانان تقسیم شده بودند.
- (ب) تودهٔ مردم شامل کشاورزان، شبانان، صاحبان حرف و صنایع و بازرگانان بودند.
- (ج) در این دوره، گروه جنگجویان نسبت به دو گروه دیگر، در جایگاه بالاتری قرار گرفت.
- (د) گروه جدیدی به نام دبیران در این دوره به طبقهٔ حاکم افزوده شد.

(۱) ب - الف - ج (۲) ب - ج - د (۳) ج - الف - د (۴) ب - د - ج

۴۷- کدام عبارت‌ها رابطهٔ علت و معلولی را به درستی نشان می‌دهند؟

- (الف) همزیستی بومیان ایران با همسایگان بین‌النهرینی (علت) ← آشنایی با زندگی روستایی و شهری (معلول)
- (ب) آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار (علت) ← انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی (معلول)
- (ج) گسترش راه‌ها و تجارت در عصر باستان (علت) ← معمول شدن کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهنای سلسله‌های ایران (معلول)

(د) گشایش جادهٔ ابریشم در دوران هخامنشی (علت) ← برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین (معلول)

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) د - الف

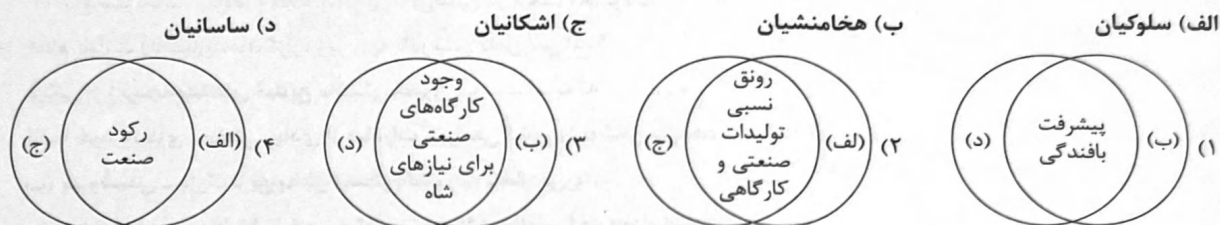
۴۸- روابط تجاری حکومت‌های ایران باستان با حکومت‌های خارجی چگونه بود؟

- (۱) در عهد هخامنشیان، تجارت مانند گذشته، منحصر به اشیای تجملی و گران‌قیمت بود و بخش قابل توجهی از کالاهای تجاری شامل این اشیاء بود. هم‌چنین بنادر خلیج فارس و نیز بنادر سواحل شرقی دریای مدیترانه، از مراکز اصلی تجارت دریایی آن دوره محسوب می‌شدند.
- (۲) در دوران حکومت سلوکیان، تجارت برخلاف گذشته به دلیل کاهش حجم مبادلهٔ کالاهای ارزان‌قیمت، پرونق بود اما با به قدرت رسیدن اشکانیان جریان داد و ستد به خصوص بازرگانی خارجی از رونق افتاد.
- (۳) در دوران فرمانروایی ساسانیان، تجارت در مسیرهای زمینی و دریایی گسترش چشمگیری پیدا کرد و بازرگانان ایرانی در مناطق وسیعی از جهان آن روزگار، از چین تا غرب آفریقا و اروپا، مشغول داد و ستد بودند.
- (۴) پیدا شدن سکه‌های هخامنشی و مصنوعات نواحی تابع این سلسله در سواحل رودهای دانوب و رُن در مرکز اروپا و سیلان در جنوب آسیا، نشانه‌ای از برقراری روابط بازرگانی با سرزمین‌های دور است.

۴۹- وضعیت اقتصاد و معیشت ایران در دوران باستان همواره تحت تأثیر چه عواملی قرار داشت و ارتباط بیماری‌های کشنده و تولید چگونه بود؟

- (۱) جغرافیایی، مدیریتی و اجتماعی - مستقیم
(۲) سیاسی، اجتماعی و فرهنگی - معکوس
(۳) سیاسی، مدیریتی و اقلیمی - معکوس
(۴) جغرافیایی، فرهنگی و سیاسی - مستقیم

۵۰- کدام شکل، وجه اشتراک سلسله‌های ایران باستان در صنعت را به درستی نشان نمی‌دهد؟

جغرافیا

۵۱- کدام گزینه، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

«سکونتگاه‌هایی که بیشتر جمعیت فعال آن‌ها در بخش اشتغال دارند،»

- (۱) کشاورزی - از نظر دسترسی به خدمات و حمل و نقل عمومی با محدودیت مواجه‌اند.
(۲) خدمات و صنعت - گاهی تحت تأثیر عواملی چون آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی با مهاجرت معکوس مواجه می‌شوند.
(۳) خدمات و صنعت - با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوتی دارند.
(۴) کشاورزی - تحت تأثیر چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در آن‌ها، کارکردهای مختلفی دارند.

۵۲- چه تعداد از عبارت‌های زیر، درباره تغییرات جمعیتی سکونتگاه‌های ایران و پیدایش شهرهای پرجمعیت نادرست است؟

- (الف) در سه دهه اخیر، ایران شاهد تغییرات زیادی در جمعیت و ظاهر سکونتگاه‌های خود بوده است.
(ب) رشد سریع جمعیت در افزایش تعداد نقاط شهری نیز تأثیرگذار بوده است.
(ج) تغییرات سکونتگاه‌ها بر شیوه زندگی اجتماعی - اقتصادی ساکنان آن‌ها نیز تأثیر گذاشته است.
(د) پدیده گرایش به شهرنشینی در همه جای کشور به چشم می‌خورد؛ اما در سال‌های اخیر ۸ شهر ایران، جمعیت بیشتری را در خود جای داده است.

(ه) در ایران، کلان‌شهرها بیش از ده میلیون نفر جمعیت دارند.

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۱ (۴) ۴

۵۳- کدام گزینه درباره «نقش سکونتگاه‌ها» صحیح است؟

- (۱) نقش هر سکونتگاه براساس چگونگی پیدایش و شکل آن تعیین می‌شود.
(۲) امروزه همه سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند.
(۳) چهره و سیمای سکونتگاه‌ها از نقش آن‌ها تأثیر می‌پذیرد.
(۴) نقش سکونتگاه‌ها همواره در طول زمان تغییر می‌کند.

۵۴- کدام عبارت‌ها درباره دامداری به عنوان یکی از بخش‌های فعالیت‌های کشاورزی در ایران درست است؟

- (الف) بسیاری از مواد غذایی‌ای که ما مصرف می‌کنیم، مستقیم یا غیرمستقیم از این راه به دست می‌آید.
(ب) گستردگی کشور در طول جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است.
(ج) تولید محصولات دامی باعث رونق صنایع غذایی در کشور شده است.
(د) عشایر، به عنوان تنها تولیدکنندگان محصولات دامی، نقش مهمی در این فعالیت‌ها دارند.

- (۱) الف - ب (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ج - د

۵۵- به ترتیب کدام گزینه درباره «انواع محصولات زراعی زیر کشت در ایران» و «مشکلات تولید در این بخش» نادرست و درست است؟

- (۱) محصولات جالیزی، نباتات علوفه‌ای و محصولات صنعتی - محدودیت در منابع آب و خاک
- (۲) انواع غلات، حبوبات و سبزیجات - نوسانات آب و هوایی
- (۳) انواع میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری - روند رو به رشد صنایع تبدیلی
- (۴) انواع سبزیجات، میوه‌ها و اقلام صادراتی - بی‌ثباتی در قیمت محصولات

۵۶- کدام عبارت (یا عبارت‌ها)، گزاره زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

- «یکی از زیرمجموعه‌های صنایع ماشینی کشور، است که»
- (الف) خودروسازی - بخش زیادی از صادرات غیرنفتی کشور را پوشش می‌دهد.
 - (ب) پتروشیمی - بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود.
 - (ج) فلزات اساسی - وظیفه طراحی و تولید تجهیزات نظامی را عهده‌دار است.
 - (د) صنایع دفاعی - از بخش‌های تحقیق و توسعه و تأسیسات و کارخانجات تشکیل شده است.

(۱) الف - ج (۲) فقط ب (۳) ب - د (۴) فقط د

۵۷- عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور ایران نشان‌دهنده چیست؟

- (۱) عدم وجود حمل و نقل مناسب به منظور بهره‌برداری از منابع طبیعی کشور
- (۲) وجود محدودیت در زمینه ذخایر طبیعی در بخش‌هایی از ایران
- (۳) کمبود نیروی انسانی متخصص برای بهره‌برداری از امکانات طبیعی
- (۴) عدم توجه کامل به توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی کشور

۵۸- کدام گزینه درباره «صنعت» و «خدمات» به عنوان دو بخش مهم فعالیت‌های اقتصادی، به ترتیب نادرست و درست است؟

- (۱) بسیاری از مشاغل به طور مستقیم یا غیرمستقیم به این بخش وابسته است - در تجارت، تحقیق، توسعه و بهره‌وری سهم قابل توجهی دارد.
- (۲) به دو بخش صنایع دستی و صنایع معدنی تقسیم‌بندی می‌شود - رشد و توسعه بخش‌های کشاورزی و صنعت، وابسته به تحقیقات و پژوهش‌های متعددی است که در این بخش انجام می‌شود.
- (۳) محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می‌رود - در ایران بسیاری از امکانات خدماتی از طریق سرمایه‌گذاری خصوصی انجام می‌شود.
- (۴) کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند - به طور مستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور مؤثر است.

۵۹- امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس چه عاملی شکل می‌گیرد؟

- (۱) بهره‌برداری حداکثری از ذخایر طبیعی
- (۲) فعالیت‌های اقتصادی مربوط به بخش صنعت و معدن
- (۳) سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن
- (۴) تجارت و بازرگانی

۶۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره «تجارت و بازرگانی» صحیح است؟

- (الف) یکی از راه‌های مهم تولید ثروت برای کشورها است.
- (ب) در ردیف شغل‌های پردرآمد، پاک و کم‌هزینه است.
- (ج) در گذشته در مکان‌های مشخص مانند بازار و مؤسسات خرده‌فروشی و عمده‌فروشی انجام می‌گرفت.
- (د) انسان از ابتدای خلقت تاکنون، روش‌های تجاری متفاوتی را تجربه کرده است.
- (ه) امروزه تجارت الکترونیک، بخش وسیعی از انتقال کالا و خدمات را بر عهده گرفته است.

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۳

جامعه‌شناسی

۶۱- مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب چیست و کدام یک از عبارت‌های زیر، از ویژگی‌های جهان اجتماعی خودباخته نیست؟

- (۱) از خودبیگانگی فطری - به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباط خود را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد.
- (۲) وابستگی جوامع غیرغربی - نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد.
- (۳) از خودبیگانگی تاریخی - عناصر فرهنگی جهان اجتماعی دیگر را بدون تحقیق و به صورت تقلیدی فرا می‌گیرد.
- (۴) غریب‌دگی جوامع غیرغربی - مبهوت جهان اجتماعی دیگر نشده و به طور فعال و خلاق، با جهان‌های اجتماعی روبه‌رو می‌شود.

۶۲- قرآن کریم، کدام عامل را سبب فراموشی انسان از خود می‌داند و کدام یک از عبارات‌های زیر، در ارتباط با «از خودبیگانگی تاریخی» درست می‌باشد؟

- (۱) گرفتار شدن در تشویش و اضطراب - نوعی از جهان اجتماعی است که براساس فطرت شکل نگرفته و از عقاید حق به دور است.
- (۲) فراموش کردن خداوند - جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند.
- (۳) دور ماندن آدمی از فطرت اصیل - نوعی از جهان اجتماعی که باعث دور ماندن انسان‌ها از حقیقت خود و هستی می‌شود.
- (۴) فراموش کردن قیامت - آن دسته از جهان‌های اجتماعی که عقاید و ارزش‌هایشان، مانع آشنایی با حقیقت انسان و جهان می‌شود.

۶۳- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- پرسش اساسی درباره‌ی ارتباط جهان‌های اجتماعی با یکدیگر کدام است؟
- کدام عامل به عنوان نماد هویت جهان اسلام در یکصد سال اخیر، فراز و فرودهایی را به دنبال داشته است؟
- جهان اسلام در مواجهه با کدام فرهنگ‌ها، تنها عناصر عقلی آن‌ها را اخذ کرد؟
- نظریه‌پردازان غربی، چه چیزی را به عنوان سرنوشت مشترک و حتمی بشریت در طی قرن بیستم می‌دانستند؟

- (۱) چگونگی ارتباط - حجاب و پوشش - یونان و روم - سکولاریسم و دنیوی شدن
- (۲) اصل ارتباط - حجاب و پوشش - ایران و مصر - اومانیسم و این جهانی شدن
- (۳) چگونگی ارتباط - معماری مساجد - ایران و مصر - سکولاریسم و عرفی شدن
- (۴) اصل ارتباط - معماری مساجد - یونان و روم - لیبرالیسم و این جهانی شدن

۶۴- اقوام مختلف ایرانی با آن‌که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، واحدی پیدا کردند. ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، هویت خود را کنار گذاشتند و به از هویت خویش دست یافتند.

- (۱) عقاید و ارزش‌های دین زرتشت - هویت اجتماعی - عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی - تفسیر توحیدی و آمیخته با اساطیر
- (۲) نقد هویت‌های کاذبی - هویت فرهنگی - عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی - تفسیر توحیدی
- (۳) عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت - هویت فرهنگی - عناصر مشرکانه و اساطیری - تفسیر توحیدی
- (۴) نقد هویت‌های کاذبی - هویت اجتماعی - عناصر مشرکانه و اساطیری - تفسیر توحیدی و آمیخته با اساطیر

۶۵- در رابطه با «هویت جامعه‌ی ایران پیش از اسلام»، «بازگشت ایران به اسلام» و «در دیدگاه مستشرقان» کدام گزینه درست است؟

- (۱) عناصر مشرکانه و اساطیری و آمیخته با عقاید زرتشت - تفسیر توحیدی از هویت خود - سکولار و اساطیری و در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی
- (۲) عناصر مشرکانه و اساطیری و آمیخته با عقاید زرتشت - بازگشت به خویش‌نهاد الهی و توحیدی خود - توحیدی و حتی اساطیری و محدود به ابعاد جغرافیایی و تاریخی

(۳) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر - تفسیر توحیدی از هویت خود - توحیدی و حتی اساطیری در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی

(۴) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر - بازگشت به خویش‌نهاد الهی و توحیدی خود - سکولار و دنیوی و محدود به ابعاد جغرافیایی و تاریخی

۶۶- به ترتیب، علت «انتخاب زبان فارسی دری به عنوان زبان دوم جهان اسلام»، «رواج هویت القایی تاریخ‌نگاران غربی از جهان اسلام در جوامع اسلامی» و «پدید آمدن آثاری از متفکران ایرانی از دهه‌ی سی به بعد با عناوینی مثل بازگشت به خویش‌نهاد» چه چیزهایی بود؟

- (۱) درنوردیدن مرزهای امپراتوری گورکانی، عثمانی و صفوی - بازگشت ایران به هویت اسلامی خود به عنوان قلب تپنده‌ی بیداری اسلامی - تأکید بر هویت دینی و دفاع از یک سده مقاومت ایران اسلامی
- (۲) مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام - خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد.
- (۳) آشنایی ایرانیان با اسلام و ملحق شدن آن‌ها به جهان اسلام - بازگشت ایران به هویت اسلامی خود به عنوان قلب تپنده‌ی بیداری اسلامی - تأکید بر هویت دینی و دفاع از یک سده مقاومت ایران اسلامی
- (۴) فراتر رفتن از محدوده‌ی زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی - خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد.

۶۷- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر، با کدام مفاهیم ارتباط دارند؟

- مجموعه سازوکارهایی را گویند که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد.
- برخوردی که جهان اسلام با مهاجمان در جنگ‌های صلیبی داشت.
- حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم، سیاسی و اقتصادی غرب بود.
- هنگامی که سلطه به شیوه فرهنگی اعمال شود، بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد.

(۱) نظام سیاسی - به دفع مهاجمان پرداخت - انقلاب اسلامی ایران - هژمونی

(۲) قدرت اجتماعی - هضم و جذب مهاجمان - انقلاب مشروطه - هژمونی

(۳) قدرت اجتماعی - به دفع مهاجمان پرداخت - انقلاب اسلامی ایران - مقبولیت

(۴) نظام سیاسی - هضم و جذب مهاجمان - انقلاب مشروطه - مقبولیت

۶۸- به ترتیب منظور از مفهوم «اقتدار» چیست و «لیبرالیسم» در علوم سیاسی چه تعریفی دارد و کدام نظام سیاسی، هیچ حقیقت و فضیلت فطری جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد؟

(۱) به مشروعیت مبتنی بر مقبولیت گویند که به صورت قانونی و رسمی قدرت را به دست آورد - به رسمیت شناختن حقیقت جهان‌شمول با خواست مردم - لیبرال دموکراسی

(۲) قدرتی که براساس شریعت و براساس حکم خداوند اعمال شده و قانونی باشد - اصالت و اصیل دانستن ارزش‌ها برای اکثریت انسان‌ها - مردم‌سالاری دینی

(۳) قدرتی که همراه با مقبولیت باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد - اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌ها - لیبرال دموکراسی

(۴) وقتی فردی بدون رضایت قلبی و از روی اکراه ولی به صورت قانونی را به دست آورد - عدم سازش و سازگاری با رویکرد و ارزش‌های دینی و الهی - مردم‌سالاری دینی

۶۹- به ترتیب، مصادیق «الف»، «ب»، «ج» و «د» براساس دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها در جدول زیر کدام‌اند؟

شيوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
تعداد حاکمان		
فرد	(ج)	(ب)
اقلیت	آریستوکراسی	(د)
اکثریت	(الف)	دموکراسی

(۱) الیگارشی - تیرانی - موناشری - جمهوری

(۳) جمهوری - الیگارشی - پولیتی - استبدادی

(۴) تیرانی - پولیتی - پولیتی - موناشری

۷۰- تعداد عبارت‌های صحیح را مشخص کنید و کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) در اندیشه فارابی، جوامعی که ارزش‌ها و آرمان‌های آن‌ها، عقلانی و الهی نباشد، جوامع جاهلی نامیده می‌شوند.

(ب) مردم‌سالاری دینی، نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام، مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است.

(ج) فارابی، حکومتی را که در آن، اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، آریستوکراسی می‌نامد.

(د) قدرت سخت، قدرتی است که در گذشته، موجب سلطه سیاسی و اقتصادی بر سایر کشورها می‌شد و به صورت پنهان اعمال می‌شود.

(۱) ۳ - ص - غ - ص - ۳ - غ - ص - ص - ۲ - ص - ص - غ - غ (۴) ۲ - ص - ص - ۳ - غ - ص - ۲ - ص - ص - غ - غ

منطق

۷۱- کدام گزینه به ترتیب، «وجه مشترک قیاس اقترانی و قیاس استثنایی» و «وجه اختصاصی یکی از آن‌ها» را به نحو مناسب‌تری بیان می‌کند؟

(۱) قضایای قیاس، شرطی هستند - در قیاس اقترانی، نتیجه یا نقیض آن به صورت صریح در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده است.

(۲) عین نتیجه در مقدمات وجود دارد - اجزای نتیجه قیاس استثنایی (مقدم و تالی آن) به صورت پراکنده در مقدمات قیاس وجود دارند.

(۳) از قضایای حملی بهره برده‌اند - اجزای نتیجه قیاس اقترانی در مقدمات نهفته و پراکنده است و از ترکیب مقدمات استنتاج می‌شود.

(۴) بیشتر بر پایه قضایای حملی استوارند - در قیاس استثنایی عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده است.

۷۲- در کدام گزینه، مغالطه «عدم تکرار حد وسط» رخ نداده است؟

- (۱) شمس به معنی آفتاب است. شمس چهره‌ای ناشناخته در تاریخ عرفان و ادب فارسی است. پس به معنی آفتاب چهره‌ای ناشناخته در تاریخ عرفان و ادب فارسی است.
- (۲) انسان دارای عقل است. عقل نزد حکمای مسیحی قرن سوم، عامل تضعیف ایمان است. پس انسان نزد حکمای مسیحی قرن سوم عامل تضعیف ایمان است.
- (۳) بعضی از دانشجویان علاقه‌مند به موسیقی هستند. بعضی از دانشجویان علاقه‌مند به ورزش نیستند. پس بعضی علاقه‌مند به موسیقی، علاقه‌مند به ورزش نیستند.
- (۴) هوش مصنوعی دارای چهار نقطه است. هوش مصنوعی می‌تواند داده‌های پزشکی را تحلیل کند. پس دارای چهار نقطه، می‌تواند داده‌های پزشکی را تحلیل کند.

۷۳- کدام عبارت درباره «دامنه مصادیق موضوع و محمول» قابل پذیرش است؟

- (۱) تعیین دامنه مصادیق موضوع هر نوع قضیه حملی، فقط با سور قضیه ممکن است.
 - (۲) دامنه مصادیق محمول در قضایای سالبه و قضایای موجبه یکسان است.
 - (۳) تعیین مصادیق موضوع و محمول در قضایای حملی، هیچ نقشی در اعتبار قیاس ندارد.
 - (۴) تعیین مصادیق موضوع و محمول در قضایای حملی، اساس تعیین اعتبار قیاس است.
- ۷۴- قیاس اقترانی «کربن غیرمعدنی است. بعضی غیرمعدنی‌ها قوه مغناطیسی ندارند. پس بعضی کربن‌ها قوه مغناطیسی ندارند.» چه حکمی دارد و چرا؟

- (۱) معتبر است؛ زیرا طبق قانون نتیجه قیاس، اگر مقدمات سالبه باشند، نتیجه نیز سالبه خواهد بود.
- (۲) معتبر نیست؛ چون باید حد وسط حداقل در یکی از مقدمات دارای علامت مثبت باشد.
- (۳) معتبر نیست؛ چون هم هیچ یک از شرایط اعتبار قیاس و هم قانون نتیجه قیاس را دارا نیست.
- (۴) معتبر است؛ زیرا فقط با مشاهده مقدمات قیاس می‌توان تشخیص داد که نتیجه معتبر است یا نامعتبر.

۷۵- اگر عبارت «هر جیوه‌ای رسانای الکتریسیته است» را نتیجه یک قیاس اقترانی فرض کنیم، کدام گزاره زیر درست است؟

- (۱) دامنه مصادیق موضوع و محمول مقدمه دوم قیاس ما یکسان نیستند.
- (۲) گزاره «جیوه فلز است» ضرورتاً مقدمه دوم این قیاس اقترانی خواهد بود.
- (۳) علامت محمول نتیجه با علامت محمول مقدمه اول آن قیاس یکسان نیست.
- (۴) گزاره «هر فلزی رسانای الکتریسیته است» ضرورتاً مقدمه اول آن قیاس است.

۷۶- کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) اگر علامت موضوع و محمول هر دو مقدمه یک قیاس یکسان باشد، آن قیاس ضرورتاً نامعتبر خواهد بود.
- (۲) ملاک اعتبار یا عدم اعتبار قیاس اقترانی، هرگز به علامت منفی موضوع یا محمول نتیجه وابسته نیست.
- (۳) در بررسی اعتبار یک قیاس اقترانی، رعایت سه شرط اعتبار قیاس لازم است، اما به تنهایی کافی نیست.
- (۴) تنها با عوض کردن جای مقدمات در قیاس شکل اول می‌توان آن قیاس را به شکل چهارم تبدیل کرد.

۷۷- با فرض این‌که رابطه «الف» و «ب»، عموم و خصوص مطلق باشد (ب > الف) گزاره «یا ج ب است یا ج غیر الف است» چه نوع گزاره‌ای است؟

- (۱) منفصل مانعة‌الرفع
- (۲) منفصل حقیقی
- (۳) منفصل مانعة‌الجمع
- (۴) متصل شرطی

۷۸- وضعیت صدق و کذب در دو قضیه منفصل «مانعة‌الجمع» و «مانعة‌الرفع» به ترتیب، کدام است؟

- (۱) صدق جزء اول و صدق جزء دوم - صدق جزء اول و کذب جزء دوم
- (۲) صدق جزء اول و کذب جزء دوم - صدق جزء اول و صدق جزء دوم
- (۳) صدق جزء اول و صدق جزء دوم - کذب جزء اول و کذب جزء دوم
- (۴) کذب جزء اول و کذب جزء دوم - کذب جزء اول و کذب جزء دوم

۷۹- کدام عبارت در مورد استدلال زیر درست است؟

«اگر ماشین علی هیبریدی باشد، آن گاه مصرف سوخت آن کم تر است. اما ماشین علی هیبریدی نیست، بنابراین مصرف سوخت آن کم تر نیست.»

(۱) این استدلال بر یک نوع مغالطه مبتنی است و نمی توان از آن نتیجه صحیحی به دست آورد.

(۲) چون تمامی شروط یک استدلال درست و معتبر را دارد، پس نتیجه اش کاملاً قطعی است.

(۳) نمونه ای از یک قیاس استثنایی صحیح است که در آن از نفی مقدم به نفی تالی رسیده ایم.

(۴) یک استدلال استثنایی اتصالی است که چهار حالت قابل فرض و در عین حال معتبر دارد.

۸۰- کدام مغالطه زمانی رخ می دهد که فرد مغالطه گر می کوشد با تحقق و اثبات تالی یک قضیه، مقدم آن قضیه را اثبات کند؟

(۱) مغالطه وضع مقدم (۲) مغالطه رفع مقدم (۳) مغالطه رفع تالی (۴) مغالطه وضع تالی

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۴/۰۲/۰۵

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه دهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱.	ریاضیات	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۱۰	۲۱	۳۰	۱۰ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیا	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - 15)^2 + \dots + (x_6 - 15)^2}{6} = 4$$

$$\Rightarrow A = (x_1 - 15)^2 + \dots + (x_6 - 15)^2 = 24$$

میانگین ۱۴ و ۱۶ برابر ۱۵ است، پس با حذف آن‌ها میانگین تغییری نمی‌کند.

$$\sigma^2_{\text{جدید}} = \frac{A - (16 - 15)^2 - (14 - 15)^2}{6 - 2} = \frac{24 - 1 - 1}{4} = \frac{22}{4} = 5.5$$

ابتدا تعداد داده‌ها را به دست می‌آوریم: **۱ ۸**

$$1 \text{ داده} = \frac{1}{100} \times 20 = 2$$

$$3 \text{ و } 8 \text{ داده} = \frac{3}{100} \times 20 = 4$$

$$5 \text{ داده} = \frac{5}{100} \times 20 = 10$$

پس داده‌ها به صورت زیر می‌باشند:

$$1, 1, 3, 3, 3, 3, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 8, 8, 8, 8, 8$$

چون تعداد داده‌ها زوج است، پس میانه یا چارک دوم میانگین داده دهم و یازدهم است که عدد ۵ است به همین ترتیب چارک اول ۳ و چارک سوم برابر ۵ است.

$$Q_1 = \frac{3+3}{2} = 3, \quad Q_3 = \frac{5+5}{2} = 5$$

$$\Rightarrow Q_1 + Q_3 = 3 + 5 = 8$$

چون انحراف از میانگین همه داده‌ها برابر صفر است، پس **۴ ۹**

تک تک داده‌ها با $\bar{x}$ برابرند، پس انحراف معیار صفر است.

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم: **۳ ۱۰**

$$1, 2, 3, 4, 4, 6, 7, 8, 10$$

$$\bar{x} = \frac{1+2+3+4+4+6+7+8+10}{9} = \frac{45}{9} = 5$$

$$\text{نسبت خواسته شده} = \frac{7/5 - 4}{5 - 2/5} = \frac{3/5}{2/5} = \frac{35}{25} = \frac{7}{5}$$

اقتصاد

۱۱ ۴ (الف)

مجموع درآمدهایی که در طول سال نصیب کشوری می‌شود = درآمد داخلی

$$\Rightarrow 3200 + 150 + \left(\frac{4}{100} \times 3200\right) + 560 + \left(\frac{1}{5} \times 560\right) + \left(\frac{1}{7} \times 560\right)$$

میلیارد ریال ۵۵۸۲

$$\text{ب) سرانه درآمد داخلی} = \frac{\text{درآمد داخلی}}{\text{جمعیت}} = \frac{5,582,000,000,000}{30,000,000}$$

ریال ۱۸۶,۰۶۷

۱۲ ۲ انتقال از منحنی F_1 به منحنی F_2 نشان‌دهنده امکان تولید

بیشتر در هر دو کالا است.

نکته: در الگوی مرز امکانات تولید، رشد اقتصادی منحنی مرز امکانات را به

سمت بالا منتقل می‌کند.

نکته: رشد اقتصادی به معنای افزایش تولید می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در نقطه A ← فقط ماست بیشتر تولید می‌شود ← تولید دوغ کم می‌باشد.

(۳) در روی منحنی، تولید کاراست و با جابه‌جایی نقطه C به A ← تولید ماست

افزایش می‌یابد، اما تولید دوغ کاهش می‌یابد ← در تولید دوغ رشد وجود ندارد.

(۴) حرکت از منحنی F_2 به F_1 بسیار رؤیایی و خوش‌بینانه است.

ریاضیات

۱ ۳

$$\text{میانگین} = \frac{2m+1+m+2+4m-2+m}{4} = \frac{8m}{4} = 2m = 8 \Rightarrow m = 4$$

پس داده‌ها به صورت ۹, ۶, ۱۳, ۴ می‌باشند، بنابراین:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(9-8)^2 + (6-8)^2 + (13-8)^2 + (4-8)^2}{4}} = \sqrt{\frac{1+4+25+16}{4}} = \sqrt{\frac{46}{4}} = \sqrt{11.5}$$

۲ ۱ اگر واریانس تعدادی داده برابر صفر باشد، یعنی همه داده‌ها با

$$\frac{8+12}{2} = 10 \text{ داریم، میانگین دو داده اضافه شده } 10 = \frac{8+12}{2}$$

پس میانگین ۷ داده برابر ۱۰ است بنابراین:

$$\sigma^2 = \frac{5(10-10)^2 + (12-10)^2 + (8-10)^2}{7} = \frac{4+4}{7} = \frac{8}{7}$$

۳ ۲ مضارب ۴ بین ۱ و ۳۰ عبارتند از: ۴, ۸, ۱۲, ۱۶, ۲۰, ۲۴, ۲۸

تعداد داده‌ها فرد است، پس میانه داده وسط یعنی ۱۶ است، چارک اول میانه

داده‌های قبل از ۱۶ یعنی ۸ و چارک سوم میانه داده‌های بعد از ۱۶ یعنی ۲۴ است.

$$\text{دامنه} = 28 - 4 = 24$$

$$16 = 24 - 8 = \text{دامنه میان چارکی}$$

۴ ۳ میانگین سه عدد اضافه شده هم برابر ۱۲ می‌باشد.

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - 12)^2 + \dots + (x_n - 12)^2}{n} = 6$$

$$\Rightarrow (x_1 - 12)^2 + \dots + (x_n - 12)^2 = 6n (*)$$

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - 12)^2 + \dots + (x_n - 12)^2 + (10 - 12)^2 + (12 - 12)^2 + (14 - 12)^2}{n+3}$$

$$\stackrel{(*)}{=} \frac{6n+4+4}{n+3} = 5$$

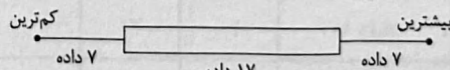
$$\Rightarrow 6n+8 = 5n+15 \Rightarrow n=7$$

۵ ۴ جمع و تفریق تأثیری روی دامنه تغییرات ندارد ولی ضرب و

تقسیم به همان شکل مؤثر است، پس:

$$R_{\text{جدید}} = \frac{R_{\text{اولیه}}}{3} = \frac{24}{3} = 8$$

۶ ۴ نمودار جعبه‌ای برای ۳۱ داده:

$$7 \times 8 = 56 = \text{مجموع داده‌های چپ}$$

$$7 \times 14 = 98 = \text{مجموع داده‌های راست}$$

$$17 \times 18 = 306 = \text{مجموع داده‌های داخل و روی جعبه}$$

$$56 + 98 + 306 = 460 = \text{مجموع کل داده‌ها}$$

$$\bar{x} = \frac{460}{31} = 14.8$$

۷ ۲ از آن‌جا که ۶۸ درصد داده‌ها در فاصله یک انحراف معیار از

میانگین قرار دارند، پس $\sigma = 2$ می‌باشد:

$$15 - \sigma = 13 \Rightarrow \sigma = 2$$

۲۰ ۱

الف) میلیون تومان $39 = 12 + 2 + 3 + 5 + 15 + 6 =$ مجموع کل مخارج هزینه‌ها - درآمد = پس انداز

تومان $31,000,000 = 39,000,000 - 70,000,000 \Rightarrow$

ب) باقی مانده درآمد فرد $\frac{1}{5} \times$ = میزان خمس پرداختی

تومان $6,200,000 = \frac{1}{5} \times 31,000,000 \Rightarrow$

علوم و فنون ادبی

۲۱ ۴

متن سؤال، ویژگی‌های نثر فنی را دارد که دوران رواجش، قرن ششم هجری است.

۲۲ ۳

تفاوت عمده سبک شعر در این دوره با شیوه شاعری پیش از آن، مقدمه ظهور «سبک عراقی» (نه هندی) در شعر فارسی شد.

۲۳ ۳

نوع نوشتاری و ساختارهای دستوری این گزینه بیشتر یادآور ویژگی‌های «نثر دوره اول خراسانی» است، در حالی که سایر گزینه‌ها را می‌توان با توجه به «کاربرد سجع» متعلق به نثر دوره بعد و زیرمجموعه نثرهای «موزون» دانست.

۲۴ ۴

رواج هجو و هزل و «فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی»، دو ویژگی اصلی سبک سده‌های پنجم و ششم هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) رواج حس دینی / رواج هجو و هزل در شعر

(۲) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی / فراوانی وعظ و اندرز

(۳) فراوانی وعظ و اندرز در شعر / رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی

۲۵ ۳

بررسی بیت سؤال: ردیف: را / واژگان قافیه: جام، نام / حروف قافیه: ام / الگوی هجایی: مصوّت + صامت (قاعده: ۲)

بررسی گزینه (۳): واژگان قافیه: حال، فال / حروف قافیه: ال / الگوی هجایی: مصوّت + صامت (قاعده: ۲)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: تقصیرها، جفا / حرف قافیه: ا / الگوی هجایی: مصوّت بلند (قاعده: ۱)

(۲) واژگان قافیه: دست، مست / حروف قافیه: ـ ست / الگوی هجایی: مصوّت + صامت + صامت (قاعده: ۲)

(۴) ردیف: نیست / واژگان قافیه: درد، مرد / حروف قافیه: ـ رد / الگوی هجایی: مصوّت + صامت + صامت (قاعده: ۲)

۲۶ ۲

از آن می‌که آسایش دل دهد
قافیه دوم قافیه اصلی ردیف

خلاصی ز آسایش گل دهد
قافیه دوم قافیه اصلی ردیف

۲۷ ۱

ردیف: - / واژگان قافیه: «ا» و «را» / حروف الحاقی: - / حرف اصلی: «آ» / قاعده: (۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) ردیف: - / واژگان قافیه: «گدای» و «خدای» / حرف الحاقی: «ی» / حرف اصلی: «ا» / قاعده: (۱)

(۳) ردیف: شدند / واژگان قافیه: «عاشق‌تر» و «صادق‌تر» / حروف الحاقی: «تر» / حروف اصلی: «ـ ق» / قاعده: (۲)

(۴) ردیف: - / واژگان قافیه: «زدند» و «آمدند» / حروف الحاقی: «ـ ند» / حروف اصلی: «ـ د» / قاعده: (۲)

۱۳ ۳

عبارت‌های اول، سوم و پنجم در محاسبه تولید ناخالص داخلی در نظر گرفته نمی‌شود.

عبارت اول ← قطعات اصلی و مورد نیاز تراکتور، کالای واسطه‌ای محسوب می‌شوند و تولید کالاهای واسطه‌ای در محاسبه تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شوند.

عبارت سوم ← تعمیرات منزل به وسیله مالک ساکن در خانه، یک فعالیت شخصی است و شرط ارزش پولی که از بازار به دست آمده است را ندارد.

عبارت پنجم ← خدمات مشاوره‌ای توسط وکلای ایرانی در امارات جزء تولید ناخالص ملی می‌باشد.

۱۴ ۱ الف

- ارزش تولید کل به قیمت اسمی = تفاوت ناشی از افزایش قیمت یا تورم $387 = x - 5034 =$ سال دوم $\Rightarrow$ تولید کل به قیمت واقعی

تولید کل به قیمت واقعی سال دوم $4647 = 5034 - 387 = x$

(ردگزینه‌های (۲) و (۴))

$9410 = 8390 + 1020 = x \Rightarrow x - 8390 = 1020 =$ سال سوم

تولید کل به قیمت اسمی سال سوم

(ردگزینه (۳))

(ب)

= مقدار افزایش تولید سال مدنظر نسبت به سال اول

ارزش تولید کل سال اول - ارزش تولید کل سال مدنظر به قیمت واقعی (ثابت)

$747 = 4647 - 3900 =$ مقدار افزایش تولید سال دوم $\Rightarrow$

$4490 = 8390 - 3900 =$ مقدار افزایش تولید سال سوم

۱۵ ۲ الف) سرانه درآمد ناخالص ملی، میانگین سال‌های تحصیل

و امید به زندگی در بدو تولد از مؤلفه‌های توسعه انسانی می‌باشند.

ب) گاهی درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص دهک‌ها، قابل ثبت نیست. به همین دلیل اقتصاددانان برای به دست آوردن اختلاف درآمدی، اختلاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند. در این حالت، هزینه خانوار نماینده درآمد آن است.

۱۶ ۲ الف

نکته (۱): هر دهک از دهک قبلی خود یا بزرگ‌تر است یا برابر آن می‌باشد و از دهک بعدی خود یا کوچک‌تر است یا برابر آن می‌باشد.

نکته (۲): مجموع تمام دهک‌ها برابر ۱۰۰ می‌شود، در نتیجه قسمت «الف» همه گزینه‌ها می‌تواند صحیح باشد.

ب) ۳۰٪ پر درآمد ← یعنی دهک‌های دهم، نهم و هشتم که ۵۰٪ از درآمد ملی جامعه را به خود اختصاص داده‌اند.

$50 = 22 + 16 + 12 =$ دهک هشتم + دهک نهم + دهک دهم = ۳۰٪ پر درآمد

۵۰٪ باقی‌مانده به ۷۰٪ دیگر جمعیت یعنی ← دهک‌های اول تا هفتم تعلق می‌گیرد.

۱۷ ۳

برای مدیریت بهتر موجودی پولتان، می‌توانید در ابتدا همه مخارجی را که در طول هفته دارید، در جدولی ثبت کنید.

۱۸ ۱

مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یک‌دیگر مقایسه کنید ← مرحله سوم

هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید ← مرحله دوم

۱۹ ۱

محاسبه میزان خمس: ۲۰٪ ($\frac{1}{5}$) مانده درآمد و اقلام مصرفی

استفاده‌نشده را محاسبه می‌کنیم.

۳۳ ۱ ترجمه کلمات مهم: یُعْتَبَرُ: به شمار می آید (می رود) / السَّمَاد:

کود / جَيِّدَة: خوب / تُسْتَخْدَمُ: استفاده می شود / تُضَرُّ: آسیب می رساند

اشتباهات بارز سایر گزینه ها:

مادَّة جَيِّدَة: یک مادَّة خوب، مادَّة خوبی؛ ترکیب وصفی است. (ردِّ گزینه های (۲) و (۳))

ثَقْوِيَّة التُّرَاب: تقویت خاک؛ ترکیب اضافی است. (ردِّ گزینه (۳))
تُسْتَخْدَمُ: استفاده می شوند؛ فعل مجهول است و چون نائب فاعلش جمع است، به شکل جمع ترجمه می شود. (ردِّ سایر گزینه ها)
تُضَرُّ: زیان می رسانند؛ فعل مضارع است و باید به شکل فعل ترجمه شود، نه اسم. (ردِّ گزینه (۳))

۳۴ ۱ بررسی سایر گزینه ها:

(۲) یک کشور (← کشورها؛ «البلدان» جمع است).
(۳) درست می کنند (← درست می شود؛ «تُصْنَعُ» مجهول است).
(۴) ادویه (← داروها) / عَطَّارِي (← داروخانه)

۳۵ ۲ بررسی سایر گزینه ها:

(۱) يَنْقُلُ (← يُنْقَلُ: «منتقل می شود» مجهول است.) / مِنْ (← عَنْزٍ) / الميناء (← المَصْفَى)
(۳) يَنْقُلُ (مانند گزینه (۱)) / المَصَافِي (← المَصْفَى: «پالایشگاه» مفرد است).
(۴) تُنْقَلُ (← يُنْقَلُ: برای نائب فاعل «النَّفْط» که مذکر است، فعل مذکر می آوریم.) / مِنْ (مانند گزینه (۱)) / المَوَانِي (مانند گزینه (۱))

۳۶ ۲ ترجمه گزینه ها:

(۱) ایستگاه: مکان توقف اتوبوس ها یا تاکسی ها.
(۲) چاه: حفره ای بسیار کوچک که کشاورزان از آن آب بیرون می آورند. (تعبیر «بسیار کوچک» نادرست است).
(۳) کشتی: وسیله ای که آن را در بندر زیاد می بینیم.
(۴) کره: از محصولاتی است که از شیر درست می شود.

۳۷ ۱ ترجمه آیه شریفه: مجرمان با چهره شان شناخته می شوند.

مفهوم: از روی ظاهر می توان به باطن پی برد.

این مفهوم با گزینه (۱) مطابقت دارد.

ترجمه گزینه ها:

(۱) انسان چیزی را پنهان نمی کند مگر این که در چهره اش آشکار می شود.
(۴) سینه های آزادگان، گورهای رازها است.
■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۴۰ - ۳۸):

۳۸ ۴ عبارت سؤال، صفتی را می خواهد که مجرور باشد. «الْوَلَدُ»

مضاف الیه و مجرور است و «الصَّغِير» صفت و به تبعیت از آن مجرور می شود.
ترجمه: پزشک دندان های پسر کوچک را معاینه کرد.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) «الْعَمِيَّة» صفت و به تبعیت از مبتدا (المُسَابِقَات)، مرفوع است.
(۲) «كَبِيرَة» صفت و به تبعیت از نائب فاعل (غابات)، مرفوع است.
(۳) «الإلهيَّة» صفت و به تبعیت از مفعول (التَّعْم)، منصوب است.
۳۹ ۲ هر دو فعل در این عبارت معلوم است. «أُعْلِيَقُ: می بندم» با توجه به ترجمه و فعل بعد از آن (أَذْهَبُ: می روم) مجهول نیست.
ترجمه: وقتی به بازار می روم، درهای خانه را می بندم.

۲۸ ۲ ردیف: من / واژگان قافیه: «شکل» و «نقل» / عیب قافیه:

تفاوت صامت و مصوت در حروف قافیه

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) واژگان قافیه: «دوست» و «اوست» / حروف اصلی: «وست» / قاعده: (۲)
(۳) واژگان قافیه: «می خورد» و «می برد» / حروف اصلی: «ر» و «ت» / حروف الحاقی: «د» / قاعده: (۲)
(۴) واژگان قافیه: «شدیم» و «زدیم» / حروف اصلی: «د» و «د» / حروف الحاقی: «یم» / قاعده: (۲)
نکته: در قافیه های گزینه های (۳) و (۴) با آمدن حرف الحاقی مشکل اختلاف در مصوت کوتاه حل شده است.

۲۹ ۴ ردیف: شده / واژگان قافیه: «پیدا» و «توانا» / حرف اصلی:

مصوت بلند «ا» / قاعده: (۱)

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) ردیف: — / واژگان قافیه: «من» و «دامن» / حروف اصلی: «ن» / قاعده: (۲)
(۲) ردیف: — / واژگان قافیه: «شفیق» و «توفیق» / حروف اصلی: «یق» / قاعده: (۲)
(۳) ردیف: باد / واژگان قافیه: «فزون» و «لاله گون» / حروف اصلی: «ون» / قاعده: (۲)

۳۰ ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): عجز انسان از

درک و وصف خداوند

مفهوم سایر گزینه ها:

(۱) روزی رسانی خداوند
(۲) ضرورت مطیع بودن در برابر مراد در سیر و سلوک
(۴) دل خراش بودن اندوه شاعر

زبان عربی (اختصاصی)

■ گزینه صحیح را در ترجمه یا مفهوم یا واژگان یا گفت و گو مشخص کن (۳۷ - ۳۱):

۳۱ ۲ ترجمه کلمات مهم: إذا: هر گاه، اگر / قَرِيء: خوانده شد /

إِسْتَمِعُوا: گوش دهید / تُرْحَمُونَ: مورد رحمت واقع شوید

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) «لَه» ترجمه نشده است. / تا (← شاید، امید است) / رحم کنند (← مورد رحمت واقع شوید؛ «تُرْحَمُونَ» مجهول است).
(۳) خواندند (← خوانده شد؛ «قَرِيء» مجهول است.) / بشنوید (← گوش دهید؛ إستمعوا: بشنوید) / رحم کنند (مانند گزینه (۱))
(۴) خوانده می شود (← خوانده شد؛ «قَرِيء» ماضی است.) / بشنوید (مانند گزینه (۳))

۳۲ ۱ ترجمه کلمات مهم: مَسْئُول استقبالی: مسئول پذیرش /

إِسْتَلَمَ: دریافت کرد

اشتباهات بارز سایر گزینه ها:

مِفْتَاحاً خَاطِئاً: کلید اشتباهی، کلیدی اشتباه؛ ترکیب وصفی است. (ردِّ گزینه های (۲) و (۳))
غرفته: اتاقش؛ ضمیر «ه» باید ترجمه شود (ردِّ گزینه های (۲) و (۴))

ب) اطلاعات پراکنده‌ای مربوط به زندگانی زرتشت که بیشتر جنبه افسانه‌ای دارد، در این کتاب موجود است.
ج) در بخش‌هایی از اوستا که احتمالاً در زمان ساسانیان توسط موبدان تدوین شده، موقعیت زن پایین‌تر از مرد است.

۴۶ ۲ بررسی عبارت‌ها:

الف) افراد جامعه به سه گروه روحانیان، جنگجویان و کشاورزان و شبانان تقسیم شده بودند (اقوام آریایی مهاجر به ایران)
ب) توده مردم شامل کشاورزان، شبانان، صاحبان جزف و صنایع و بازرگانان بودند. (اشکانیان)
ج) در این دوره، گروه جنگجویان نسبت به دو گروه دیگر، در جایگاه بالاتری قرار گرفت. (هخامنشیان)
د) گروه جدیدی به نام دبیران در این دوره به طبقه حاکم افزوده شد. (ساسانیان)

۴۷ ۲ بررسی عبارت‌ها: نادرست:

الف) همزیستی اقوام آریایی مهاجر به ایران با بومیان ایران با همسایگان بین‌النهرینی (علت) ← آشنایی با زندگی روستایی و شهری آنان (معلول)
د) گشایش جاده ابریشم مربوط به دوران اشکانی است.

۴۸ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در عهد هخامنشیان تجارت مانند گذشته، منحصر به اشیای تجملی و گران‌قیمت نبود و بخش قابل توجهی از کالاهای تجاری را اجناس مورد نیاز مردم مانند اثاث منزل و مواد خوراکی تشکیل می‌داد.
۲) در دوران حکومت سلوکیان، تجارت برخلاف گذشته پرونق نبود اما با به قدرت رسیدن اشکانیان جریان داد و ستد به خصوص بازرگانی خارجی دوباره رونق گرفت.

۳) در دوران فرمانروایی ساسانیان، تجارت در مسیرهای زمینی و دریایی گسترش چشمگیری پیدا کرد و بازرگانان ایرانی در مناطق وسیعی از جهان آن روزگار، از چین تا شرق آفریقا و مرکز اروپا، مشغول داد و ستد بودند.

۴۹ ۳ وضعیت اقتصاد و معیشت ایران در دوران باستان همواره تحت تأثیر عوامل سیاسی، مدیریتی و اقلیمی قرار داشت.

گاهی نیز بروز بیماری‌های فراگیر و کشنده‌ای چون طاعون و وبا موجب مرگ و میر گسترده نیروی کار و در نتیجه، رکود تولید می‌شد. افزایش بیماری = کاهش تولید (رابطه معکوس)

۵۰ ۴ شواهد و مدارک تاریخی، دلالت بر رونق نسبی تولیدات صنعتی و کارگاهی در دوران سلوکیان و مخصوصاً اشکانیان دارد.

جغرافیا

۵۱ ۴ سکونتگاه‌هایی که بیشتر جمعیت فعال آن‌ها در بخش کشاورزی اشتغال دارند ← روستا

سکونتگاه‌هایی که بیشتر جمعیت فعال آن‌ها در بخش خدمات و صنعت اشتغال دارند ← شهر

توجه: چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است.

۵۲ ۳ بررسی عبارت نادرست:

ه) در ایران به شهرهایی که بیش از یک میلیون نفر جمعیت داشته باشند، کلان‌شهر می‌گویند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تُعَرَّف: دانسته می‌شود مجهول است. (در سختی‌ها ارزش دوستان دانسته می‌شود).
۳) «تَطْبِخُ: پخته می‌شود» مجهول است. (در این شهر، انواع غذاهای خوشمزه پخته می‌شود).

۴) با توجه به این‌که «الْمُؤَاطِنُونَ» مرفوع آمده، نائب فاعل است و فعل «يُخَذَّرُ: هشدار داده می‌شود» مجهول است. (شهروندان از نشستن کنار جاده هشدار داده می‌شوند).

۴۰ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مَثْنَى ← جمع تکسیر او مکسَر

۳) مخاطب ← غائب

۴) لازم ← متعدّد؛ فعل‌های مجهول، متعددی هستند.

تاریخ

۴۱ ۲ بررسی عبارت‌ها: نادرست:

الف) از زبان مردمان جنوب غربی فلات ایران که زبان ایلامی بود، به عنوان زبان دوم حکومت هخامنشی استفاده می‌شد.

ب) زبان‌های کهن ایرانی از قدیمی‌ترین زمان تا حدود سه قرن پیش از میلاد مسیح، در مناطق مختلف فلات ایران رواج داشته‌اند.

ج) مهم‌ترین مدارک بر جای مانده از نیای زبان فارسی امروزی، سنگ‌نوشته‌های پادشاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده‌اند.

د) زبان‌های ایرانی دوره میانه، تا فروپاشی ساسانیان و حتی قرون نخستین اسلامی، در مناطق مختلف ایران متداول بودند.

۴۲ ۳ بررسی عبارت‌ها: نادرست:

ب) جنوب: فارسی میانه (درست) / جنوب و جنوب غرب: پهلوی ساسانی

ج) شمال شرق: پارتی (درست) / شمال و شمال شرق: پهلوی اشکانی

۴۳ ۳ بررسی عبارت‌ها:

الف) آیین بودایی از آیین‌هایی بود که در آن دوره به ایران نفوذ کرد و برای نخستین بار کتاب‌های بودایی به زبان چینی ترجمه شد: اشکانی

ب) در این دوران، ستایش میترا به قلمرو روم راه یافت و در آن‌جا به کیشی مستقل تبدیل شد و سپس به اروپا رسید: اشکانی

ج) در این دوران با اعلام دین رسمی، دین و سیاست به هم گره خوردند و روحانیان، قدرت پادشاهان را تأیید کردند: ساسانی

د) روحانیون آن‌ها به تدریج دین زرتشتی را پذیرفتند و به پیشوایان دینی جامعه زرتشتی تبدیل شدند: مادها

۴۴ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سه آتشکده آذربرزین‌مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان، آذرگشنسپ در آذربایجان، ویژه شاهان و آذرغنبغ در فارس، خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌های این دین در دوران ساسانی بودند.

۲) در دوره ساسانی پس از موبدان موبد، سلسله‌مراتبی از روحانیان عهده‌دار مسئولیت‌هایی مانند قضاوت و دادرسی، اداره آتشکده‌ها، اجرای مراسم و آداب مذهبی و تعلیم آموزه‌های زرتشتی بودند، هم‌چنین آنان به نقل شفاهی اوستا نسبت به مکتوب کردن آن، رغبت بیشتری داشتند.

۳) کتاب مقدس این دین در دوران ساسانی به زبان پهلوی ترجمه شد، در حالی‌که متون پراکنده آن توسط یکی از پادشاهان سلسله اشکانی گردآوری شد.

۴۵ ۲ بررسی عبارت‌ها: نادرست:

الف) تا قرن‌ها به صورت شفاهی نقل می‌شد تا این‌که در قرن ۴م. در دوران شاپور دوم به زبان اوستایی نگارش یافت.

جامعه‌شناسی

۶۱ ۴ غربزدگی جوامع غیرغربی، مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است. جهان خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد، بنابراین نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود. چنین جهان اجتماعی‌ای نمی‌تواند به طور فعال و خلاق، با جهان‌های اجتماعی روبه‌رو شود.

۶۲ ۲ قرآن کریم، فراموش کردن خداوند را سبب فراموشی انسان از خود می‌داند.

اگر جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبیگانگی تاریخی می‌شود. جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به این معنای از خودبیگانگی گرفتار می‌شوند.

۶۳ ۱ ارتباط جهان‌های اجتماعی با یکدیگر پذیرفته است و پرسش اساسی، نه در اصل ارتباط، بلکه در چگونگی آن است.

حجاب و پوشش به عنوان نماد هویت جهان اسلام در صد سال اخیر، فراز و فرودهایی داشته است و در دوران رضاخان، حجاب مسئله و معضل درون جامعه ایران بود.

به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل است، جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد. حیات معنوی اسلام، نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.

۶۴ ۳ اقوام مختلف ایرانی با آن‌که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند و به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند.

۶۵ ۴ هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. روایتی از این هویت را می‌توان در شاهنامه فردوسی دید.

بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شد، نبود؛ بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود.

در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست؛ بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

۶۶ ۲ زبان فارسی دری به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت و به عنوان زبان دوم جهان اسلام، مرزهای امپراتوری‌های گورکانی و عثمانی را درنوردید.

قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.

متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غربزدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند.

۵۳ ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود.

(۲) امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند.

(۳) نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آن‌ها منعکس می‌شود. سیمای سکونتگاه دانشگاهی با سکونتگاه صنعتی تفاوت دارد.

(۴) ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد.

۵۴ ۳ بررسی عبارت‌ها: نادرست:

(ب) گستردگی کشور در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است.

(د) یکی از تولیدکنندگان محصولات دامی، عشایر غیور و زحمت‌کش هستند.

۵۵ ۴ تنوع آب و هوایی در ایران، موقعیت مساعدی را برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است.

انواع غلات، حبوبات، سبزیجات و محصولات جالیزی، نباتات علوفه‌ای و محصولات صنعتی، از جمله محصولاتی است که در نقاط مختلف کشور کشت می‌شود.

با این‌که فعالیت‌های زراعی در کشورمان بسیار گوناگون است، محدودیت در منابع آب و خاک، بهره‌وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی‌ثباتی در قیمت محصولات و ... از جمله مشکلات تولیدات زراعی در کشور است.

۵۶ ۴ صنایع ماشینی شامل صنایع نفت و گاز، پتروشیمی، فلزات اساسی، خودروسازی، ماشین‌سازی، صنایع شیمیایی، صنایع غذایی می‌شود.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) صنایع مربوط به فلزات اساسی، بخش زیادی از صادرات غیرنفتی کشور را پوشش می‌دهد.

(ب) بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور، صنعت نفت و گاز است.

(ج) فلزات اساسی شامل صنعت فولاد، آلومینیوم، مس، سرب و روی می‌شود.

(د) صنایع دفاعی وظیفه طراحی و تولید تجهیزات نظامی برای نیروهای مسلح را عهده‌دار است و از بخش‌های تحقیق و توسعه، تولید تجهیزات نظامی و تأسیسات و کارخانجات تشکیل شده است.

۵۷ ۴ عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران، به طور کامل توجه نشده است.

۵۸ ۲ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درباره صنعت: درست - درباره خدمات: نادرست

(۲) درباره صنعت: نادرست - درباره خدمات: درست

(۳) درباره صنعت: درست - درباره خدمات: نادرست

(۴) درباره صنعت: نادرست - درباره خدمات: نادرست

۵۹ ۳ امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد.

۶۰ ۲ بررسی عبارت نادرست:

(ب) گردشگری، در ردیف شغل‌های پردرآمد، پاک و کم‌هزینه است.

۷۲ ۳ شرط اول برای نتیجه‌گیری از یک قیاس، تکرار حد وسط (به صورت لفظی و معنایی) است تا دو قضیه با یکدیگر ارتباط پیدا کنند. در صورتی که از قیاسی که حد وسط در آن تکرار نشده است، نتیجه‌گیری شود، فرد دچار مغالطه «عدم تکرار حد وسط» می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) اشتراک لفظ در کلمه (شمس) باعث عدم تکرار حد وسط شده است.
- (۲) محمول قضیه اول «دارای عقل» است؛ اما موضوع قضیه دوم «عقل» است؛ بنابراین حد وسط عیناً تکرار نشده است. (کلمه‌ای که به عنوان حد وسط لحاظ می‌شود، نباید چیزی بیشتر از کلمه دیگر داشته باشد، مانند «دارای عقل» و «عقل»، «از شیر» و «شیر»؛ بلکه باید عین هم باشند).
- (۴) حد وسط عیناً تکرار نشده است؛ زیرا در مقدمه اول، منظور لفظ «هوش مصنوعی» است؛ اما در مقدمه دوم، این‌گونه نیست.

۷۳ ۴ سور قضایای کلی مشخص می‌کند که همه مصادیق موضوع، مورد نظر گوینده هستند و سور قضایای جزئی نشان می‌دهد که برخی از مصادیق موضوع، مورد نظر گوینده هستند. در قضایای سالبه همه مصادیق محمول و در قضایای موجهه برخی از مصادیق محمول مورد نظر گوینده‌اند. این دو نکته ساده اساس تعیین اعتبار یک قیاس‌اند. لذا برای آن‌که در بررسی اعتبار قیاس، این دو نکته را به خاطر داشته باشیم، با گذاشتن علامت مثبت (+) برای همه مصادیق و علامت منفی (-) برای برخی از مصادیق، دامنه مصادیق موضوع و محمول قضایای محصوره را به صورت زیر مشخص می‌کنیم: در قضایای سالبه، همه مصادیق محمول آن قضیه و در قضایای موجهه، برخی از مصادیق محمول آن قضیه، مورد نظر گوینده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) قضیه شخصی نیز از اقسام قضیه حملی است؛ اما تعیین مصادیق موضوع آن براساس سور نیست. در قضایای شخصی، همه مصادیق موضوع (که یک فرد مشخص است) مورد نظرند؛ لذا همواره برای موضوع قضایای شخصی از علامت مثبت (+) استفاده می‌کنیم.
- (۲) دامنه مصادیق محمول در قضایای سالبه و قضایای موجهه متفاوت است. در قضایای سالبه همه مصادیق محمول و در قضایای موجهه برخی از مصادیق محمول، مورد نظر گوینده‌اند، به عبارتی؛ در قضایای موجهه، منفی و در قضایای سالبه، مثبت هستند.
- (۳) برای تشخیص اعتبار قیاس، تعیین مصادیق موضوع و محمول، مورد توجه قرار می‌گیرد و اساس تعیین اعتبار یک قیاس اقترانی است.

۷۴ ۲ برای آن‌که قیاسی معتبر باشد، باید علاوه بر رعایت قانون نتیجه قیاس (اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه نیز سالبه خواهد بود)، سه شرط دیگر درباره آن صادق باشد: ۱- حداقل یکی از مقدمات موجهه باشد. ۲- حد وسط حداقل در یکی از مقدمات دارای علامت مثبت باشد. ۳- هر کدام از موضوع یا محمول که در نتیجه علامت مثبت داشتند، در مقدمات نیز علامت مثبت داشته باشند. در صورتی که قیاسی یکی از این شروط را نداشته باشد، نامعتبر خواهد بود و در صورتی که هر سه شرط را برآورده کند، آن را معتبر می‌نامند.

۶۷ ۱ مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد، نظام سیاسی را تشکیل می‌دهد. جهان اسلام طی سده‌های مختلف با مانند آن‌چه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آن‌چه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود هضم و جذب کرد.

انقلاب اسلامی ایران، حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود. هنگامی که سلطه به شیوه فرهنگی اعمال شود، بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد. جامعه‌شناسان از این نوع سلطه به «هژمونی» تعبیر می‌کنند.

۶۸ ۳ قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.

لیبرالیسم، به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست و لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام، هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد.

۶۹ ۲ پولیتی (جمهوری) نوعی حکومت است که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند.

تیرانی (استبدادی) نوعی حکومت است که در آن فرد براساس خواست و میل خود حکومت می‌کند.

مونارشی نوعی حکومت است که در آن فرد براساس فضیلت و حقیقت فعالیت دارد.

الیگارشی، نوعی حکومت است که اقلیت یک جامعه، براساس خواست و میل افراد حضور دارند.

۷۰ ۴ بررسی عبارت‌های نادرست:

ج) ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری می‌نامد.

د) قدرت سخت، قدرتی است که در گذشته، موجب سلطه سیاسی و اقتصادی بر سایر کشورها می‌شد و به صورت آشکارا اعمال می‌شود.

منطق

۷۱ ۳ مقدمات قیاس اقترانی، دو قضیه حملی است. در قیاس اقترانی، اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده‌اند، مانند «بعضی از حیوانات پرنده هستند. همه پرندگان دارای بال هستند. پس بعضی از حیوانات دارای بال هستند» اما قیاس استثنایی، قیاسی است که عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده باشد، مانند «اگر باران می‌بارد، هوا ابری است. هوا ابری نیست. پس باران نمی‌بارد». این قیاس از دو مقدمه تشکیل می‌شود که یکی شرطی و دیگری حملی است. پس وجه مشترک هر دو قیاس اقترانی و استثنایی این است که از قضایای حملی بهره برده‌اند. اما وجه اختصاصی قیاس اقترانی و تمایز آن با قیاس استثنایی این است که در قیاس اقترانی، اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در قیاس استثنایی (نه اقترانی)، نتیجه یا نقیض آن به صورت صریح در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده است.

(۲) اجزای نتیجه قیاس اقترانی (نه استثنایی) به صورت پراکنده در مقدمات قیاس وجود دارند.

(۴) قیاس اقترانی بیشتر بر پایه قضایای حملی استوار است.

۲) هر دو بخش قضایای منفصل حقیقی، همزمان صادق یا همزمان کاذب نیستند، لذا انفصال میان دو جزء این قضایا، تام و حقیقی است؛ یعنی غیرقابل جمع در صدق و کذب.

۴) گزاره «یا ج ب است یا ج غیر الف است» از نوع منفصل است، زیرا در این قضیه، به گسستگی، انفصال و عناد (یعنی ناسازگاری) دو یا چند نسبت حکم شده است. قضایای منفصل از دو بخش تشکیل شده که با «یا» به هم مرتبط و متصل شده‌اند.

۷۸ ۲ در قضیه منفصل مانع‌الجمع، هر دو بخش قضیه، همزمان صادق نیستند، اما می‌توانند همزمان کاذب باشند. به عبارتی، صدق هر دو طرف جایز نیست، اما کذب هر دو یا یکی از آن دو مانعی ندارد. پس صدق جزء اول و کذب جزء دوم در قضیه منفصل مانع‌الجمع، ممکن است و قضیه در این حالت صادق است.

در قضیه منفصل مانع‌الرفع، هر دو بخش این نوع قضایا، همزمان کاذب نیستند، اما می‌توانند همزمان صادق باشند، یعنی کذب هر دو طرف جایز نیست، اما صدق هر دو یا یکی از آن دو مانعی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) در قضیه منفصل مانع‌الجمع، هر دو بخش قضیه، همزمان صادق نیستند، اما می‌توانند همزمان کاذب باشند. به عبارتی، صدق هر دو طرف جایز نیست، اما کذب هر دو یا یکی از آن دو مانعی ندارد. پس صدق جزء اول و صدق جزء دوم در قضیه منفصل مانع‌الجمع محال است.

۴) در قضیه منفصل مانع‌الرفع، هر دو بخش این نوع قضایا، همزمان کاذب نیستند، اما می‌توانند همزمان صادق باشند، یعنی کذب هر دو طرف جایز نیست، اما صدق هر دو یا یکی از آن دو مانعی ندارد. پس کذب جزء اول و کذب جزء دوم در قضیه منفصل مانع‌الرفع محال است.

۷۹ ۱ قیاس استثنایی اتصالی چهار حالت قابل فرض دارد که تنها دو حالت آن دارای نتیجه قطعی هستند، یعنی در قیاس استثنایی اتصالی، قواعد وضع مقدم و رفع تالی برقرار است و قواعد رفع مقدم و وضع تالی، مغالطه به شمار می‌آیند. به عبارتی؛ از دو حالت نفی مقدم و اثبات تالی نمی‌توان نتیجه صحیحی به دست آورد؛ پس قیاس «اگر ماشین علی هیبریدی باشد، آن‌گاه مصرف سوخت آن کم‌تر است. اما ماشین علی هیبریدی نیست، بنابراین مصرف سوخت آن کم‌تر نیست» یک قیاس استثنایی نامعتبر و مبتنی بر مغالطه نفی مقدم است و از نفی مقدم نمی‌توان به نفی تالی رسید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در این قیاس استثنایی، شرط وضع مقدم رعایت نشده است.

۳) در قیاس استثنایی اتصالی صحیح، از نفی مقدم نمی‌توان به نفی تالی رسید.

۴) قیاس استثنایی اتصالی چهار حالت قابل فرض دارد که تنها دو حالت آن دارای نتیجه قطعی هستند.

۸۰ ۴ از چهار حالت قابل فرض در قیاس استثنایی اتصالی، تنها دو حالت آن تحت عنوان دو قاعده «وضع مقدم» و «رفع تالی» معتبر هستند و مغالطه به شمار نمی‌روند. (رد گزینیه‌های (۱) و (۲)) اما دو حالت آن تحت عنوان دو قاعده «رفع مقدم» و «وضع تالی» مغالطه هستند. فرد مغالطه‌گر در مغالطه «رفع مقدم» می‌کوشد با نفی و انکار مقدم، نفی و انکار تالی را نتیجه بگیرد (رد گزینیه (۲)) و در مغالطه «وضع تالی» می‌کوشد با اثبات تالی، اثبات مقدم را نتیجه بگیرد. پس مغالطه وضع تالی، زمانی رخ می‌دهد که فرد مغالطه‌گر از تحقق تالی، نتیجه‌گیری نادرستی درباره تحقق مقدم انجام دهد.

۷۵ ۱ می‌دانیم که حد وسط تنها نقش ارتباطی میان دو مقدمه استدلال دارد و در نتیجه استدلال حذف می‌شود. موضوع نتیجه از مقدمه اول و محمول آن از مقدمه دوم به دست می‌آید. یعنی می‌توانیم مقدمه‌های اول و دوم یک قیاس را از طریق بررسی نتیجه قیاس تعیین کنیم. بنابراین؛ مقدمات و نتیجه قیاس اقترائی ما به این ترتیب خواهد بود: «جیوه فلز است. هر فلزی رسانای الکتریسیته است. پس هر جیوه‌ای رسانای الکتریسیته است.» در مقدمه دوم، سور کلی و نسبت موجب به کار رفته است. هرگاه سور کلی به کار رود، همه مصادیق موضوع، مورد نظر گوینده هستند و هرگاه قضیه ما موجب باشد، برخی از مصادیق محمول مورد نظر گوینده هستند. پس نتیجه می‌گیریم که دامنه مصادیق موضوع و محمول مقدمه دوم قیاس ما یکسان نیستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۴) با توجه به جایگاه موضوع و محمول در نتیجه قیاس، این دو گزینه نادرست هستند؛ زیرا موضوع نتیجه از مقدمه اول و محمول آن از مقدمه دوم به دست می‌آید.

۳) هم محمول نتیجه و هم محمول مقدمه دوم قیاس ما، علامت (+) دارند.

۷۶ ۴ در سؤال ۲ فعالیت تکمیلی صفحه ۸۲، این پرسش مطرح شده است که آیا اگر جای مقدمات قیاس شکل اول را عوض کنیم و نتیجه را ثابت نگه داریم، قیاس شکل اول به شکل چهارم تبدیل می‌شود؟ چرا؟ در پاسخ این سؤال می‌گوییم: خیر؛ زیرا آن‌چه در نتیجه موضوع است، در مقدمه اول به کار می‌رود و آن‌چه در نتیجه محمول است، در مقدمه دوم به کار می‌رود؛ بنابراین با جابه‌جا کردن مقدمات قیاس شکل اول و ثابت نگه داشتن نتیجه، هم‌چنان قیاس شکل اول را خواهیم داشت. برای تبدیل شدن شکل اول به چهارم، علاوه بر جابه‌جا کردن مقدمات، باید جای موضوع و محمول را در نتیجه عوض کرد. پس تنها با عوض کردن جای مقدمات در قیاس شکل اول، قیاس به شکل چهارم تبدیل نمی‌شود، زیرا برای این تبدیل، نیاز به تغییر ساختار نتیجه (جابه‌جایی موضوع و محمول) است، نه صرفاً جابه‌جایی مقدمات.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در قیاسی که قضایای آن محصوره است مانند «بعضی الف ب است، بعضی ب ج است» و «هیچ الف ب نیست، هیچ ب ج نیست» یا در قیاسی که هر دو مقدمه آن شخصیه است مانند «سقراط هنرمند نیست. سقراط فوتبالیست نیست» یا یکی شخصیه و یکی محصوره است مانند «سقراط تاجر نیست. هیچ تاجری فقیر نیست» و علامت موضوع و محمول هر دو مقدمه آن قیاس‌ها یکسان باشد، آن قیاس‌ها ضرورتاً نامعتبر هستند.

۲) هنگام بررسی اعتبار یک قیاس، به موضوع یا محمولی که در نتیجه منفی‌اند، کاری نداریم.

۳) در بررسی اعتبار یک قیاس، علاوه‌بر سه شرط لازم برای اعتبار قیاس، شرایط حد وسط و قانون نتیجه قیاس را نیز بررسی می‌کنیم.

۷۷ ۳ با توجه به رابطه عموم و خصوص مطلق بین «الف» و «ب» (ب > الف)، اگر ج ب باشد، آن‌گاه ج الف نیز هست (چون ب زیرمجموعه الف است). بنابراین، اگر ج ب باشد، گزاره «ج غیر الف است» نادرست خواهد بود. هم‌چنین اگر ج غیر الف باشد، گزاره «ج ب است» نادرست خواهد بود. بنابراین، هر دو جزء نمی‌توانند همزمان درست باشند (یعنی غیرقابل جمع در صدق) ولی هر دو جزء می‌توانند همزمان نادرست باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در منفصل مانع‌الرفع، هر دو بخش این نوع قضایا، همزمان کاذب نیستند، اما می‌توانند همزمان صادق باشند، یعنی غیرقابل جمع در کذب.